

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

3.Bhar.106/2025/39. szám

1

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2025. október 16. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és október 29. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A zaklatás vétsége miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak másodfellebbezéseit elbírálva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2024. november 27. napján kihirdetett 23.Bf.10.204/2023/33. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy eljárás során lefoglalt, és a Központi Nyomozó Főügyészség 1.Nyom.716/2017. számú bűnjeljegyzék 1-48. sorszám alatt feltüntetett 48 (negyvennyolc) darab A/4-es és A/3-as méretű, szöveget tartalmazó lap lefoglalásának megszüntetésére és az iratok közötti kezelésre vonatkozó rendelkezést mellőzi, és azok elkobzását rendeli el.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét valamennyi vádlott vonatkozásában helybenhagyja azzal, hogy

- Terhelt1 I. r. vádlott e-mail címe: email15,
- Terhelt5 V. r. vádlott személyazonosító igazolványának száma: szám1,
- Terhelt7 VII. r. vádlott személyazonosító igazolványának száma: szám2.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből Terhelt1 I. r. vádlott 70.000 (hetvenezer) forintot, Terhelt2 II. r. vádlott 88.900 (nyolcvannyolcezer-kilencszáz) forintot, Terhelt3 III. r. vádlott 74.200 (hetvennégyezer-kétszáz) forintot, Terhelt4 IV. r. vádlott 84.000 (nyolcvannégyezer) forintot, Terhelt5 V. r. vádlott 70.000 (hetvenezer) forintot, Terhelt6 VI. r. vádlott 93.100 (kilencvenháromezer-egyszáz) forintot és Terhelt7 VII. r. vádlott 84.000 (nyolcvannégyezer) forintot köteles az államnak megfizetni.

Az ítélettel szemben további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2023. június 5. napján kelt 10.B.XXI.1254/2019/268. számú ítéletével Terhelt1 I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 4 rendbeli, a Btk. 222. § (1) bekezdésében meghatározott és aszerint minősülő, társtettesként elkövetett zaklatás vétségében és 4 rendbeli, a Btk. 222. § (1) bekezdésében meghatározott és aszerint minősülő, bűnsegédként elkövetett zaklatás vétségében. Ezért őt 170 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, mindösszesen 170.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt4 IV. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 8 rendbeli, a Btk. 222. § (1) bekezdésében meghatározott és aszerint minősülő társtettesként elkövetett zaklatás vétségében. Ezért a II., a III. és a IV. rendű vádlottat 170 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, mindösszesen 170.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Terhelt5 V. rendű, Terhelt6 VI. rendű és Terhelt7 VII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 4 rendbeli, a Btk. 222. § (1) bekezdésében meghatározott és aszerint minősülő társtettesként elkövetett zaklatás vétségében. Ezért az V., a VI. és a VII. rendű vádlottat 130 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, mindösszesen 130.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész három munkanap fenntartását követően a törvényes határidőn belül valamennyi vádlott terhére súlyosításért, I-IV. rendű vádlottak vonatkozásában végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása végett, V-VII. rendű vádlottak esetében a pénzbüntetés mellett közérdekű munka kiszabása érdekében, valamint a bűnjeljegyzék 1-48. sorszáma alatti plakátok elkobzása céljából jelentett be fellebbezést. Az elsőfokú ítélet ellen valamennyi vádlott az ügydöntő határozat kihirdetése alkalmával felmentése végett élt fellebbezési jogával.

[3] Az ellentétes irányú perorvoslatok folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. szeptember 11., 2024. október 11. és 2024. november 27. napjain tartott nyilvános ülésen meghozott 23.Bf.10.204/2023/33. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta: I-VII. rendű vádlottak vonatkozásában az elsőfokú ítéletet 1 rb. zaklatás vétsége tekintetében hatályon kívül helyezte és az eljárást e bűncselekmény tekintetében megszüntette. A Terhelt1 I. rendű vádlott terhén megállapított további 7 rb. bűncselekményt egységesen társtettesként elkövetettnek minősítette, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[4] A másodfokú bíróság ítéletével szemben az ügyész a nyilvános ülésen I-VII. rendű vádlottak terhére az eljárás részbeni megszüntetése miatt, a vádlottak bűnösségének további 1 rb. zaklatás vétségében történő megállapítása végett, míg Terhelt5 V. rendű vádlott az ítélet egésze és annak indokolása ellen, Terhelt7 VII. rendű vádlott pedig a kiszabott büntetés enyhítése, illetve teljes eltörlése céljából jelentett be fellebbezést. A másodfokú ítélet kihirdetéséről távolmaradó vádlottak közül a határozat kézbesítését követően, a törvényes határidőn belül Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak az ok és cél megjelölése nélkül, Terhelt6 VI. rendű vádlott a büntetés kiszabására vonatkozó ítéleti rendelkezés, valamint az ítélet indokolása miatt, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő másodfokú rendelkezések ellen, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme miatt jelentettek be fellebbezést.

[5] Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak írásbeli perorvoslatukban azzal érveltek, hogy az eljárás során súlyosan sérült a tisztességes eljáráshoz való joguk. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikk 1. bekezdése alapján hivatkoztak arra, hogy mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott bíróság tisztességesen, nyilvánosan tárgyalja és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, és ítéletét nyilvánosan hirdessék ki. Véleményük szerint e joguk szenvedett csorbát azáltal, hogy a másodfokú bíróság nem küldte meg a vádlottak részére a 2024. november 27. napján megtartott tárgyalásról készített jegyzőkönyvet, így „semmilyen információval nem rendelkeztek az aznapi tárgyalásról, arra nem tudtak határidőben reagálni”. Sérelmezték, hogy

mind az első- mind a másodfokon eljáró bíróság tényként fogadta el az ügyészség bizonyítékkal alá nem támasztott állításait annak ellenére, hogy mindegyik vádlott kinyilatkoztatta, hogy nem volt céljuk a zaklatás. Véleményük szerint a bíróság az ügyészség elvárása szerint hozta meg az ítéletét. Indokolási hiányosságnak tartotta a terhelti fellebbezés, hogy az ítélet nem tért ki arra, hogy 2020. november 12. napjára – szabályszerű idézés kibocsátása nélkül – önkényesen idézte elővezetéssel a vádlottakat az elsőfokú bíróság.

[6] Az egyezmény fent idézett cikkének a védekezéshez való jog biztosítása és fegyveregyenlőség elvének érvényesítése szempontjából azért tulajdonított jelentőséget, mert a védelmi jogosítványok kiteljesedésének előfeltétele, hogy a vád nem kaphat többletjogosítványokat, hatalmi helyzetével nem élhet vissza az állami büntetőhatalom gépezetével szemben álló, kiszolgáltatott helyzetben lévő terhelttel szemben. Ennek a visszaélésének a megnyilvánulását jelen ügyben abban látta, hogy vád többletjogosítványokat kapott azáltal, hogy hatalmon lévő politikusok érdekében járt el, a vád tárgyává tett zaklatás tényét bizonyítani nem tudta, és ez a bíróság lojalitása miatt nem is volt szükséges.

[7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 429/2021/25. számú átiratában az ügyészi másodfellebbezést a Be. 587. § (2) bekezdése alapján visszavonta, míg a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[8] A védelmi fellebbezések tekintetében utalt arra, hogy az ok és cél nélkül megjelölt terhelti fellebbezések nem sérelmezhetik a terhükön megállapított 7 rb. zaklatás vétségének megállapítását, fellebbezésnek kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő másodfokú rendelkezések (így kifejezetten a joghátrány) vonatkozásában van helye. Rögzítette, hogy a harmadfokú eljárásban a felülbírálat a Be. 618. § (1) és (2) bekezdéseiben, míg a másodfokú ítéletnek a fellebbezéssel nem érintett részei tekintetében a (3) bekezdésben felsoroltakra terjed ki.

[9] Az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróság eljárását vizsgálva azt állapította meg, hogy a büntetőeljárást a perrendi szabályokat betartva folytatták le. Nem osztotta a vádlottak visszatérően hangoztatott sérelmét, hogy az elsőfokú eljárásban fogantatott elővezetésük jogtalan volt. E körben megállapítható, hogy a 2020. szeptember 2. napjára kitűzött előkészítő ülésre valamennyi vádlott idézése szabályszerű volt, azonban a vádlottak az eljárási cselekmény kezdő időpontjában a tárgyalóteremben nem jelentek meg, hanem a bíróság épülete előtt tartózkodtak, és az eljáró bíró kérdésére közölték, hogy addig nem hajlandóak a tárgyalóterembe menni, amíg a bírósági eljárás nyilvánossága nincs biztosítva; ezután a bíróság ismételt felhívására az előkészítő ülésen nem jelentek meg (26. tjkv. 1. o.).

[10] A Be. 116. § (1) bekezdése és a Be. 432. § (1) bekezdése alapján törvényesnek tartotta az elsőfokú bíróság azon eljárását, hogy a következő hatánapra az előkészítő ülésen szabályszerű idézés ellenére a meg nem jelenő vádlottak elővezetését rendelte el. A nyilvánosság korlátozását a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 204. §-a alapján ugyancsak indokolt elsőbírói rendelkezésnek tartotta.

[11] A vádlottak azon álláspontjával kapcsolatban, hogy az elsőfokon eljáró bíró velük szemben elfogult volt, az ügyészség az állandósult ítélkezési gyakorlatra hivatkozott, amely értelmében a bíró elfogultságát nem alapozza meg az, ha a bejelentővel szemben korábban arra nézve hátrányos, marasztaló, illetve általa sérelmesnek tartott döntést hozott (BH1989.391.; BH1997.13.; BH1999.295.; BH2005.315, BH2012.147.). Rámutatott arra is, hogy a vádlottak felvetése, miszerint a bíróság jogtalanul intézkedett elővezetésük iránt, azon túl, hogy a korábban kifejtettek alapján nem foghat helyt, nem alkalmas arra sem, hogy ésszerű kételyt támasszon a bíró pártatlansága kapcsán.

[12] Elfogultságot – a vádlottak hivatkozásával szemben – az sem alapoz meg, hogy a 2022. május 18. napjára kitűzött tárgyalást az elsőfokú bíróság annak ellenére megtartotta és azon bizonyítást vett fel, hogy az eljárási cselekményen kizárólag Terhelt5 V. rendű vádlott volt jelen, míg a fennmaradó terheltek egy magánrendezvényre hivatkozással („sárgapólósok 10 éves jubileuma”) a tárgyalásról távolmaradtak. Megjegyezte, a vádlottak a tárgyalás következő határnapjának meghatározása kapcsán – a korábbiakkal ellentétben – nem jelezték a bíróság számára, hogy a kérdéses időpont bármilyen okból kifolyólag ne lenne nekik megfelelő, így alappal lehet következtetni arra, hogy az ominózus magánrendezvényt szándékosan szervezték a következő tárgyalás határnapjára.

[13] A Be. 429. § (3) bekezdése értelmében a tárgyalást a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent, szabadlábon lévő vádlott távollétében is meg lehet tartani, a bizonyítási eljárást azonban nem lehet befejezni. Mivel a vádlottak idézése a 2022. május 18. napjára kitűzött tárgyalásra szabályszerű volt, és fogvatartásban nem voltak, így nem volt törvényes akadálya annak, hogy a bíróság a kérdéses tárgyalási napon I-IV., valamint VI-VII. rendű vádlottak távollétében őket érintő bizonyítást vegyen fel (206. jkv.).

[14] A fellebbviteli főügyészség utalt arra is, hogy a vádlottak nagyszámú beadványai alapján számos bírói intézkedést kellett foganatosítani a kizárási indítványok elbírálása, valamint a beadványok más hatóságok felé történő megküldése érdekében (felülvizsgálati indítványok továbbítása a Kúriához, alkotmányjogi panaszokmegküldése az egyéb érdekelttől, kegyelmi kérelmek folytán környezettanulmány beszerzése, majd az iratok köztársasági elnökhöz való továbbítása), melyeknek az elsőfokú bíróság kivétel nélkül eleget tett.

[15] Mindezek alapján az ügyészi álláspont szerint az elsőfokon eljáró bíróval szemben a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja szerinti – és más – kizárási ok sem állapítható meg. Márpedig az az ügyben eljáró bíró, akivel szemben a büntetőeljárási törvényben szabályozott kizárási ok nem állapítható meg, pártatlan bírónak minősül, és az ügyben eljárása ezen okból nem sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikkében meghatározott pártatlan bíróság eljárásának követelményét (BH 2022.198.).

[16] Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak fellebbezésével kapcsolatban, amelyben arra hivatkoztak, hogy súlyosan sérült a tisztességes tárgyaláshoz való joguk, amiért a 2024. november 27. napján tartott (helyesen) nyilvános ülésről nem kaptak jegyzőkönyvet, azt rögzítette, hogy a büntetőeljárásban az eljárás ügyiratait a terhelt – gyanúsított kihallgatását követően – az erre irányuló indítványára ismerheti meg [Be. 100. § (1) bekezdés a) pontja]. Így nem sértett eljárási szabályt a törvényszék, amikor erre irányuló indítvány hiányában a nyilvános ülés jegyzőkönyvét nem kézbesítette III. és IV. rendű vádlottak számára.

[17] A kifejtettek értelmében az első- és másodfokú bíróság ítélete érdemi felülbírálatának az ügyészség nem látta akadályát. Érvelése szerint az elsőfokon eljáró Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, megvizsgált és értékelési körbe vont minden olyan bizonyítékot, amelyek a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálásához szükségesek voltak, és a Fővárosi Törvényszék az általa végzett teljeskörű felülbírálat során helyesen állapította meg azt, hogy az elsőfokú ítélet mindenben megalapozott, ugyanakkor alappal észlelte, hogy a sértett3 sértett sérelmére elkövetett zaklatás vétsége tekintetében a büntetőeljárás lefolytatásának akadálya van. A másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének e vonatkozásban széleskörűen eleget tett, ítéletében részletesen kifejtette az eljárás részbeni megszüntetésére vonatkozó jogi álláspontját. Helyesnek tartotta a másodfokú bíróság eljárását abban a tekintetben is, hogy a magánindítvány előterjesztésére, illetőleg joghatályosságára való utalást nem a történeti tényállás részeként kezelte.

[18] Az ellentétes döntéssel érintett zaklatás vétségét érintően az elsőfokú bíróság által megállapított – és a másodfokú bíróság által sem érintett – tényállást megalapozottnak ítélte, amely mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben írt hibáktól és hiányosságoktól, ekként a harmadfokú eljárásban is irányadó [Be. 619. § (1) bekezdése]. Az ellentétes döntéssel nem érintett bűncselekmények – további 7 rendbeli zaklatás vétsége – tekintetében a megalapozottság a Be. 619. § (4) bekezdése alapján a harmadfokú eljárásban nem vizsgálható.

[19] A fellebbviteli ügyészség álláspontja szerint az ekként irányadó tényállás alapján a fennmaradó sértettek tekintetében a vádlottak bűnösségére vont következtetés okszerű, a cselekmények minősítése pedig megfelel a büntető anyagi jog szabályainak, az I-VII. rendű vádlottak felmentésének, avagy az eljárás megszüntetésének sincs helye.

[20] Az ügyészség sem vonta kétségbe, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága alkotmányos alapjog, ugyanakkor kifejtette, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága a büntetőjogi felelősségre vonás általános akadályának nem tekinthető, alapjoggyakorlásra hivatkozás önkénnyt nem igazolhat (EBH2019.B.12. III. pontja). Márpedig a vádlottak a tényállásban rögzített magatartásukkal kimerítették a Btk. 222. § (1) bekezdésébe ütköző zaklatás vétségét, mivel cselekményeik túlmutattak a véleménynyilvánításon, céljuk azon túlmenően az is volt, hogy a sértettek magánéletébe önkényesen beavatkozzanak.

[21] A tárgyalta törvényi tényállás szempontjából a zaklató magatartások körébe tartozónak ítélte a terheltek rendszeresen előforduló, napszakra figyelem nélkül elkövetett magatartásait, figyelemmel arra is, hogy a sértettek a vádlottak cselekményeinek hatására kénytelenek voltak életvitelükön változtatni: egyes esetekben szándékuk ellenére nem hagyták el, vagy nem közelítették meg ingatlanjukat, avagy oda a szomszédos ingatlanról bemászva jutottak be, illetőleg nem használták a szokásos módon a kertjüket, udvarukat. Cselekményük háborgató jellegével maguknak a vádlottaknak is tisztában kellett lenniük, hiszen a sértettek ezeket részükre többször jelezték, továbbá a cselekmények miatt velük szemben rendőri intézkedésekre, majd gyanúsított kihallgatásokra került sor, ennek ellenére tevékenységükkel nem hagytak fel.

[22] Az ügyészség szerint az elkövetés körülményeiből a cselekmény célzata ugyancsak aggálytalanul megállapítható, tekintettel arra, hogy a terheltek megmozdulásait tudatosan a sértettek közéleti tevékenységével kapcsolatban nem lévő magánlakása elé szervezték, több esetben a reggeli vagy esti órákban, avagy munkaszüneti napokon. A mozgalom vezetője, Terhelt I. rendű vádlott által is hangoztatottak alapján a vádlottak célja az volt, hogy a politikus sértettek családtagjaikon keresztül gyakoroljanak nyomást (ld. II/9. tényállási pont, elsőfokú ítélet [127] pontja). Nem vitás az sem, hogy a vádlottak tisztában voltak azzal, hogy a kérdéses ingatlanokban nem csupán a vádlottak, hanem családtagjaik is ott tartózkodnak, mivel velük több ízben találkoztak is.

[23] Egyetértett a gyülekezés és véleménynyilvánítás szabadságának, valamint a magánélet védelmének kollíziója kapcsán a másodfokú ítéletben adott színvonalas indokolással is. Mindezek tükrében a vádlottak által kifejtett cselekmények tényállásszerűek és jogellenesek, így I-VII. rendű vádlottak büntetőjogi felelősségére mind az első- mind a másodfokú bíróság helytállóan vont következtetést. Az elkövetéskor hatályos büntetőtörvény alkalmazását helytállóan tartotta arra is figyelemmel, hogy a cselekmények elkövetését követően hatályba lépett Btk. 222. § (3) bekezdés d) pontja, valamint (4) bekezdése értelmében a hivatalos személy sérelmére, hivatali tevékenységével össze nem egyeztethető helyen vagy időben történő elkövetés, illetőleg a tizennyolcadik életévét be nem töltött sértettek sérelmére megvalósított bűncselekmények immár két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendők.

[24] Egyetértett a másodfokú bírósággal abban is, hogy I-VII. rendű vádlottakkal szemben a törvényi minimumhoz közeli mértékű pénzbüntetés kiszabása szükséges, egyben elégséges a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési célok eléréséhez. A másodfokú ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező – a Be. 618. § (2) bekezdésében írtak szerinti hivatalbóli felülbírálat során vizsgálendő – rendelkezéseit azonban annyiban szükségesnek ítélte módosítani, hogy a bűnjeljegyzék 1-48. sorszáma alatti plakátokat a vádlottak a bűncselekmények elkövetéséhez eszközül használták, ezért a törvény kötelező rendelkezése értelmében elkobzásukat kell elrendelni [Btk. 72. § (1) bekezdés a) pontja].

[25] A harmadfokú eljárásban – a Be. 620. § (2) bekezdésére figyelemmel, amely szerint a harmadfokú bírósági eljárásban védő részvétele kötelező – az ítéltábla a vádlottak részére védőt rendelt ki. A kirendelt védők közül I. r. és VII. r. vádlottak védői tettek írásban észrevételt az első- és másodfokú ítéletre és a fellebbviteli főügyészség átiratára.

[26] I. r. vádlott védője az észrevételében jelezte, hogy annak a ténynek, hogy a fellebbviteli főügyészség a fellebbezést visszavonta, azért is van jelentősége, mert az alaptalan ügyészi fellebbezésre figyelemmel a harmadfokú eljárás perkoltsága alól a terhelteket mindenképpen mentesíteni kell. A védő ellentmondásosnak tartotta a fellebbviteli főügyészség átiratát abban, hogy egyrészt rögzítette, hogy a terhelti fellebbezések nem sérelmezhetik a terhükön megállapított 7 rb. zaklatást vétségének megállapítását, és e tekintetben a tényállás megalapozottsága sem vizsgálható, másrészt viszont utalt arra is, hogy a Be. 617.§-a alapján a bűnösség vonatkozásában harmadfokon az ítélet egésze vizsgálható és megváltoztatható, ha a felülbírálat a terhelt felmentését eredményezi. Az ügy érdemét tekintve védence felmentésre tett indítványt, maradéktalanul osztva I. r. vádlott által a másodfokú eljárásban utolsó szó jogán előadott kúriai, egyéb érdekelti és Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) ítéleteire történt hivatkozásokat is. A legmagasabb jogalkalmazói fórum, az EJEB, amelynek ítélkezési gyakorlatának követésére Magyarország nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettséget, több határozatában, köztük a védencét érintő „Vezetéknév1 kontra Hungary” ítéletében is Magyarországot elmarasztaló döntést hozott. Nem vitatta, hogy a sem a gyülekezési sem a véleménynyilvánítási jog nem abszolút, azonban hangsúlyozta, hogy bármely korlátozás vizsgálatakor el kell végezni a szükségesség és arányosság tesztjét. Mivel védence egyetlen vádpont esetében sem alkalmazott erőszakot, fenyegetést, úgy vélte, hogy az a kényelmetlenség, amit magatartásával egy politikusnak, mint nyilvános közszereplőnek, és családtagjainak okozott, nem volt olyan mértékű, ami az alapjogok korlátozását, legfőképp pedig a büntetőjogi szankció alkalmazását indokolná.

[27] A terheltek eljárási kifogásai közül a tárgyalás nyilvánosságának megsértését emelte ki, abszurdnak, elfogadhatatlannak és a tisztességes eljárás alapjogának megcsúfolásának tartotta a nyilvánosság akként történt biztosítását, hogy a bíróság egyetlen fő hallgatóság jelenlétét engedélyezte. Ez a szabálysértés a védelem érvelése szerint az ítélet hatályon kívül helyezésére is okot ad. Kétségeket fogalmazott meg azzal szemben is, hogy sértettl a neki tulajdonított mozgást fizikai adottságai alapján képes volt-e kivitelezni.

[28] Összegezve álláspontját úgy vélte, hogy a törvénykezésnek a véleménynyilvánítás és szabad gyülekezés, mint alapjogok védelmét kell biztosítani minden olyan esetben, amikor azok gyakorlása nem jár erőszakkal. A vádlottak magatartása – figyelemmel arra is, hogy az európai bírósági ítéletek fényében nem volt alaptalan a fellépésük – nem volt olyan súlyos fokban jogsértő, ami akár a legenyhébb büntetőjogi szankció kiszabását is indokolná.

[29] Terhelt VII. r. vádlott védője aggályosnak tartotta, hogy a rendelkezésére bocsátott iratanyagban 2017. novemberében nem lelhető fel a nyomozás meghosszabbításáról olyan ügyészi határozat, amely az eljárás folytatásának jogszerűségét alátámasztaná. Ez a védelmi álláspont szerint olyan eljárási szabálysértést jelent, amely miatt az időközben lefolytatott

bíróági eljárás jogszabálysértő lett, így az abban hozott ítéletek hatályon kívül helyezésének van helye.

[30] A védelem álláspontja szerint az eljáró bíróságok a konkuráló alapjogokat is tévesen jelölték meg, és ebből eredően téves következtetésre jutottak, jelen esetben ugyanis a véleménynyilvánítás szabadsága konkurál a magánszférához való joggal.

[31] A peranyagból egyértelműen kiderül, hogy a vádlottak a devizahiteles konstrukció által elszenvedett veszteségek miatti személyes véleményüket kívánták kifejezni. Az egyéb érdekelt álláspontja szerint azonban fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha azok esetleg túlzóak és felfokozottak.”

[32] Hangsúlyozta, hogy a vádlottak célja kizárólag az volt, hogy elégedetlenségüknek hangot adjanak, és még csak gondolati szinten sem akarták a politikus magánéletét vagy családját háborgatni. Úgy vélte, hogy a véleménynyilvánításra nem is volt más lehetőségük, mivel a hatalom a rendelkezésre álló eszközökkel addigra már korlátozta a vádlottakat a közhivatalokból való kitiltással. A vádlottak által felhelyezett plakátszövegek, kijelentések, szimbolikák nem lépték át a politikusok által tűrni köteles mértéket, így azok személyiségi jogot nem sértenek. Nézete szerint a politikus családtagjai nem pusztán a politikus magánlakása előtti közterületen tett megnyilvánulásokat kénytelen eltűrni, hanem bármely más fórumon elhangzott kritikát, értékítéletet is, amit akarva, akaratlanul is megismer, megismerhet.

[33] Rámutatott arra is, hogy a hatályos magyar jogban nincs olyan előírás, amely tiltaná a politikus lakása előtti közterületen való véleménynyilvánítást. A vádlottak azzal, hogy törvényi előírás ellenére bejelentés nélkül gyülekeztek, szabálysértést követtek el. Jelen esetben azonban nem a gyülekezési jog a konkuráló jog, hanem a tényállás megállapítása során pusztán az vizsgálendő, hogy a vádlottak véleménynyilvánítása szükséges és arányos mértékben sérthette a sértettek magánszférához való jogát.

[34] Hivatkozott arra is, hogy a másodfokú bíróság iratellenesen rögzítette, hogy a vádlottak reggel és este jelentek meg a politikusok lakásánál, mivel ez jellemzően reggel 8 és délután 17 óra között, azaz napközben történt.

[35] Érvelése szerint a kormánynak és a politikusoknak önmegtartóztatást kell gyakorolniuk a büntetőjogi felelősségre vonás igénybevételénél, kiváltképp akkor, ha a megfelelő válaszadáshoz más eszközök is rendelkezésre állnak. A közéletet jellemző, nyughatatlanságot generáló, megalázó, a média által is közvetített közbeszéd mellett a vádlottaknak nem kellett tudniuk azt, hogy magatartásuk normavesztett, és ezzel valakinek a privát szférájára hatnak.

[36] A zaklatás tényállási elemének, a célzatnak a hiánya miatt a zaklatás vétsége álláspontja szerint nem állapítható meg, ezért bűncselekmény hiányában védenccé felmentésére tett indítványt. Arra az esetre, ha az ítéltábla az elsődleges védői indítványt nem osztaná, intézkedés alkalmazására tett indítványt.

[37] A harmadfokú bíróság a fellebbezéseket a Be. 620.§ (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[38] A nyilvános ülésen Terhelt I. r. vádlott – az ügy érdemében felszólalva – az első és másodfokú eljárásban előterjesztett védekezését foglalta össze, és egészítette ki az alábbiak szerint.

[39] – A nyomozás során elkövetett szabálysértések között hivatkozott arra, hogy a nyomozás meghosszabbítása nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, a Központi Nyomozó Főügyészség az idézéseket és kihallgatásokat megfélemlítést sugalló módon hajtotta végre,

ami relatív szabálysértésként értékelhető, és nem felelt meg a fair büntetőeljárás elvének sem. A nyomozó hatóság eljárása, a távoltartás gyors elrendelése egyben azt is sugallja, hogy az eljárás lefolytatásának politikai indokai voltak.

[40] – A bírósági eljárással szemben továbbra is kifogásként fogalmazta meg, hogy a 2022. május 18-i tárgyaláson törvénysértő volt a távollétükben felvett bizonyítás, mivel a bizonyítás nem terjedhetett volna ki a jelen nem lévő vádlottakat érintő cselekvőségre. Úgy vélte, hogy a bíróságok eltérő mérce alapján viszonyultak a terhelti és a sértetti oldalhoz, amit mutat az is, hogy sértett³ magánindítványának megszerzése érdekében milyen komoly erőfeszítéseket tettek. Kifogásolta az előkészítő ülés törvénysértő kitézését, a kizárási indítványok elutasítását, az elővezetés elrendelését. Sérelmezte azt is, hogy ruházata miatt nem engedték be a Fővárosi Törvényszék egyik tárgyalására, holott a többiek is hasonló felirattal ellátott öltözékben voltak. Mindezekre figyelemmel az eljáró bírók elfogultsága miatt az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és a bíróság új eljárás utasítására tett indítványt.

[41] – A másodfokú bíróság elfogult hozzáállását látta megnyilvánulni a másodfokú bíróság ítéletének [23]-[29] bekezdéseiben tett, az I. r. vádlott védekezését jellemző megjegyzésekben, amelyekben a bíróság a vádlotti felszólalás részletességére, és helyenként jelen ügghöz szorosan nem kapcsolódó tartalmára utalt.

[42] – Továbbra is aggályt támasztott a magánindítványok joghatályosságával kapcsolatban azon az alapon, hogy azok formája és benyújtásának módja (hivatali fejléccel ellátott papíron, hivatali minőségre utalással, személyi titkáron keresztül) aggályossá teszi a bennük foglalt nyilatkozatot. Úgy vélte, hogy a nyomozás elrendelésére is csak joghatályos magánindítvány alapján kerülhetett volna sor.

[43] – Hivatkozott arra, hogy az alapügyben eljáró bíróságok iratellenesen értékelték a bizonyítékokat, amikor arra a következtetésre jutottak, hogy a terhelteket a véleménynyilvánításon kívül a sértettek magánéletébe történő beavatkozás célja is vezette.

[44] – A tényállási elemek közül a rendszeresség megállapítását vitatta arra hivatkozva, hogy mindössze nyolc alkalommal fordult elő az, hogy ténylegesen is otthon tartózkodott valaki a demonstrációk során. A Kúria eseti döntéseinek (így pl. a Kúria által a Bfv.III.788/2020/17. számon folyt felülvizsgálati eljárás alapját képező ügy tényállásának) bemutatásával igyekezett alátámasztani azt, hogy jelen ügy különbözik a zaklatást megvalósító egyéb tényállásoktól. Sérelmezte azt is, hogy nincs konkrét szabály arra nézve, hogy milyen rendszerességű véleménynyilvánítás éri el azt a határt, amely már háborgatást jelent.

[45] – Hangsúlyozta, hogy véleménynyilvánításuknak sosem volt személyes indoka, az minden esetben politikai céllal, békésen történt, a közszereplők családtagjait megnyilatkozásaik nem célozták, a véleménynyilvánítás során nem zavarták az ingatlanban lakók közlekedését, és érzékenyek voltak a környéken lakók érdekeire is, erőszak nem volt, önkény sem igazolható. A véleménynyilvánítás helyének a megválasztását pedig a véleménynyilvánításhoz való jog lényegi, és ezért nem korlátozható elemének tartotta. Felhívta a figyelmet arra, hogy nem csak a vádban szereplő két címre, hanem más helyszínekre is szerveztek tiltakozásokat. Úgy vélte, ha cselekményük bárkinek is aránytalan sérelmet okozott volna, az – jogellenes célzat hiányában – legfeljebb polgári eljárásra tartozó jogvitát eredményezhetett volna. Utalt arra is, hogy sértett¹ háza onnantól kezdve, hogy ott nagy rendőri erőkkel léptek fel ellenük, már a diktatúra helyszínének minősül.

[46] – Hivatkozott arra is, hogy a véleménynyilvánítás megvalósulhat akár gyülekezés formájában is, és lehet jogszerű attól függetlenül, hogy az előzetesen nem került bejelentésre. Az indokolási kötelezettség megsértését látta abban, hogy a másodfokú bíróság nem tért ki

arra az általuk megjelölt Kúriai döntésre, amely lefektette, hogy a gyülekezési törvény szerint sem minősül gyülekezési joggal visszaélésnek a gyűlés be nem jelentése, mert ha nem olyan előre meghirdetett rendezvényről van szó, amihez bárki csatlakozhat, akkor nem vonatkozik rá a bejelentési kötelezettség. A gyűlés nem volt mindig szervezett, néhány esetben egymástól függetlenül, vagy egyéb mozgalmi eseményeikkel összefüggésben jelentek meg többen egyszerre a helyszínen. Kitért arra is, hogy az új gyülekezési törvény alapján a korábbinál szigorúbb módon lehet megtiltani a gyűléseket. Minden olyan véleménynyilvánítást, ami nem hétvégén vagy délután, üres falak előtt történik, olyannak minősítenek, ami már túlmutat a véleménynyilvánítás körén. Véleménye szerint e szigorításnak is az volt a célja, hogy a politikai üzenet ne jusson el se a hatalomhoz, se a másik emberhez.

[47] – A bűncselekmény minősítése szempontjából hibás kiindulópontnak tartotta a sértetti oldalról történő megközelítést, mivel a célzat megállapításánál elsősorban az elkövető tudattartamának van jelentősége. Fenntartotta azt az álláspontját is, hogy az ügyészség a vádiratban csak formálisan jelölte meg, de nem bizonyította a bűncselekmény célzatát, erre nem is törekedett, mivel a terheltek elmebeli állapota, illetve szavahihetősége miatt szakértői bizonyítást nem indítványozott. Hátrányos megkülönböztetésnek értékelte, hogy amíg az általuk hivatali visszaélés miatt tett feljelentéseket a célzat alátámasztásának hiánya miatt rendre visszautasította a nyomozó hatóság, addig ez a követelmény az ügyészség vádiratára nem volt érvényes. E célzatot meglátása szerint az az önmérséklet is aggályossá teszi, hogy nem valósult meg több, nagyobb erőket koncentráló, hosszabb ideig tartó, és kifejezetten a sértettek otthontartózkodásának időpontjára szervezett demonstráció. Hangsúlyozta, hogy a hozzátartozók felé irányuló magatartásukat a közömbösség (tudom, hogy zavarja, de nem érdekel) jellemezte, ami legfeljebb az eshetőleges szándék megállapítására alkalmas. A hozzátartozók megszólításának hiányában véleménye szerint nem lehet a jogellenes célzatra következtetést levonni. A cselekmény motívumát nem tartotta közömbösnek, mivel a célt csak motívumokból lehet megismerni, ellenben a bíróságoknak a cselekmény kettős célzatáról kialakított álláspontját nem tudta elfogadni.

[48] – Az egyéb érdekeltli határozatokból is kiolvashatóan erőteljes alkotmányos védelmet élvező véleménynyilvánításhoz való jogot álláspontja szerint nem lehetne a jelen ügyszhez hasonló eljárásokkal támadni. A politikusoknak fel kell készülniük az ilyen véleménynyilvánításra, és el kell viselni az ilyen módon megfogalmazott kritikát, különösen arra figyelemmel, hogy a 3213/2020. (VI.19) számú AB határozat kitérítette a közszereplő fogalmát, amikor azt rögzítette, hogy a családtagok is nagyobb bírálatot kötelesek eltűrni, ha közszereplővé emelték magukat azzal, hogy politikai rendezvényeken vettek részt. Álláspontja szerint az erőszak az a jellemző, ami határt szab a véleménynyilvánításnak, ennek hiányában nem lehetett volna eljárást indítani velük szemben. Utalt arra is, hogy hasonló jellegű véleménynyilvánítások azóta is folynak a közszereplők háza előtt, de újabb eljárás nem indult ellenük.

[49] - Utalt a közügyek szabad vitatását, illetve a közszereplők bírálhatóságát biztosító véleménynyilvánítási szabadság tartalmát, valamint annak határait kibontó egyéb érdekeltli határozatokra, külön kiemelte ezek közül a 30/1992 (V.26), 36/1994 (VI.24.) 7/2014 (III.7), a 13/2014 (IV. 18.), és a 13/2016 (VII.18.) számú határozatokat. A 13/2014 (IV. 18.) határozat elemzésével azt vezette le, hogy a közszereplő politikusok hozzátartozói is a közélet szereplőivé emelték magukat azzal, hogy nyilvános politikai rendezvényeken jelentek meg. Az ügyészség által felrót magatartás azért nem veszélyes a társadalomra, mert nem a politikusok magánéletét, hanem politikai szereplésükkel kapcsolatos magatartásukat bírálták.

[50] - Az egyéb érdekeltli 3145/2018 (V.7.) AB határozat [50]-[51] bekezdésében, valamint a 3001/2018 (I.10.) AB határozat [26] bekezdésben foglaltak alapján arra mutatott rá, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága kiterjed a véleményformálás legkülönbözőbb

módjaira, így az általuk alkalmazott plakátok tartalma sem kifogásolható, hanem kizárólag annak van jelentősége, hogy a közügyek vitatására kerül-e sor, és aki felé szól a véleménynyilvánítás, az közszereplőnek minősül-e.

[51] - Az EBH2019. B.12. számon megjelent kúriai döntéssel kapcsolatban azzal érvelt, hogy az ügyészség és az elsőfokú bíróság által kiemelt mondatok mellett a döntés tartalmazza azt is, hogy „a büntetőjogi jogszabályoknak éppen ezen okok miatt nem lehet olyan kiterjesztő értelmet adni, amely lerontaná vagy korlátozná az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítás szabadságát”, így a bíróság az őket marasztaló ítélettel a Kúria e döntésében kifejtettekkel szembe helyezkedett.

[52] - Az Európai Unió Tanácsa 9647/14. számú irányelvének egyes pontjait ismertette és vonatkoztatta jelen ügyre, hangsúlyozta, hogy a cselekmény elkövetésének időpontjában nem volt törvény, ami alapján a gyülekezési jogot és a privát szférát védő jogot össze lehetett volna vetni.

[53] - Az 1/2019. (II. 13.) AB határozat [44] bekezdésében írtak alapján rögzítette, hogy amennyiben egy cselekmény az Alaptörvény által védett alapjog-gyakorlásnak minősül (így pl. a véleménynyilvánítás szabadságának körébe esik), eleve kizárt annak társadalomra veszélyessége.

[54] - A társadalomra veszélyességben való tévedéssel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az iratok alapján is alátámasztható, hogy 2017-ben komoly pozíciót betöltő politikusok kérték őket arra, hogy más politikusok, illetve bankárok házaik előtt folytassák a véleménynyilvánításait. Mivel nincs konkrét szabályozás arra nézve, hogy a politikus házában évente hányszor lehet tüntetni, így senki nem lehet tisztában azzal, hogy a véleménynyilvánítás mikor válik zaklatássá.

[55] Terhelt2 II. r. vádlott csatlakozott I. r. vádlott által elmondottakhoz, felmentését kérte arra figyelemmel, hogy célja kizárólag a véleménynyilvánítás volt, ezzel ellentétes bizonyíték, tény vagy adat az eljárás során nem merült fel.

[56] Terhelt3 III. r. vádlott felszólalásában arra hívta fel a figyelmet, hogy az egész ügy kiindulópontja a négy és fél millió embert érintő súlyos nemzeti tragédia, a devizahitelek problémája, amit talán egyedül Magyarországon nem tudtak megoldani.

[57] Terhelt4 IV. r. vádlott az ügy érdemére tett nyilatkozatában is sérelmezte az elővezetésüket, kiemelve, hogy arra úgy került sor, hogy a bíróság meg sem kísérelte azonnali elővezetésüket miközben a bíróság épülete előtt tartózkodtak, és nem küldte meg részükre a jegyzőkönyvet sem, ráadásul a szomszédok elmondásából arról is értesültek, hogy a rendőri jelentésben foglaltakkal szemben nem két, hanem csak egy rendőrségi járművel kísérelték meg az előállításukat. Ezek a kis jelzések megingatták bizalmát az eljáró bíró pártatlanságában. Határozott álláspontja, hogy a közéleti történések miatti felháborodását joga van azok előtt kinyilvánítani, akik érintettek az adott kérdésben.

[58] Terhelt5 V. r. vádlott felszólalásában sérelmezte, hogy a fellebbviteli főügyészség az eljárás tizenhét hibája ellenére törvényesnek minősítette a bíróság eljárását. Emellett kifogásolta az elővezetés tényét és körülményeit, valamint a terheltek által bejelentett kizárási indítványok elintézésének módját. Arra kérte az ítéltáblát, hogy szolgáltatson igazságot, mentse fel őket, és törölje el a pénzbüntetést.

[59] Terhelt6 VI. és Terhelt7 VII. r. vádlottak csatlakoztak a vádlott-társaik által elmondottakhoz, és felmentésüket kérték.

[60] A nyilvános ülésen Terhelt1 I. r. vádlott védője írásbeli észrevételével egyezően szólalt fel. Megjegyezte azt is, hogy ha az ügyészség nem jelentette volna be az alaptalannak bizonyult fellebbezését, akkor a harmadfokú eljárásra sem kerülhetett volna sor. Hangsúlyozta

meggyőződését, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye, és az arra épülő Emberi Jogok Európai Bíróságának precedensjoga felül kell, hogy írja a Kúria, és az egyéb érdekelt gyakorlatát és döntéseit.

[61] Terhelt2 II. r. vádlott védője a cselekmény tényállásszerűsége kapcsán, annak célzatosságát emelte ki, megjegyezve, hogy a célzatra is csak a kívülágban objektíven megnyilvánuló tényekből lehet következtetni. A másodfokú bíróság a tüntetések helyszínének és módjának tulajdonított jelentőséggel szemben azt hozta fel, hogy bármely, nem kriminalizált tüntetésnél – amelynél a nyomozó hatóság és az ügyészség nem lát okot büntetőeljárás indítására – is ugyanilyen magatartás valósul meg. A gyülekezés lehetőségének kiürítését látta abban, ha a közszereplők otthonául szolgáló közterületen megtiltják a gyűlés szervevezését. Kifejtette, hogy a sértetteknek az a szubjektív megítélése, hogy mennyire zavarta őket a terheltek magatartása, és milyen sérelmet okozott számukra, eredmény, amelyet egyébként a vádlottak terhére rótt bűncselekmény törvényi tényállása nem tartalmaz. Ebből az eredményből pedig álláspontja szerint nem lehet visszakövetkeztetni a terheltek szándékára, így az első- és másodfokú ítélet célzatra vont következtetése megalapozatlan. Hiányosnak tartotta az elsőfokú bíróságnak a fair balance elve kapcsán kifejtett érvelését is, mivel az nem tért ki arra, hogy mitől tekinthető aránytalannak a vádlottak fellépése, és mi lett volna a még arányos fellépés a részükről. Véleménye szerint nem kell indok ahhoz, hogy az érintettek a saját elhatározásukból fakadóan valahol gyülekezzenek, ellenkező értelmezés a gyülekezés szabadsága alapvető jogának lényeges tartalmát üresítené ki.

[62] Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. vádlottak védői csatlakozva a terheltek által saját védelmükben előadottakhoz, és védőtársaik nyilatkozataihoz, a védenek felmentését kérték. V. r. és VI. r. vádlottak védői másodlagosan próbára bocsátás alkalmazását indítványozták, figyelemmel arra, hogy védenek a társadalom széles rétegét érintő kérdésben, a kisemmizettek érdekében álltak ki, továbbá V. r. vádlott életkora, és VI. r. vádlott egészségi állapota miatt nincs szükség velük szemben büntetés kiszabására.

[63] Terhelt7 VII. r. vádlott védője az írásban benyújtott észrevételével egyezően szólalt fel.

[64] A terhelti fellebbezéseket az ítéltábla nem találta alaposnak, a másodfokú ítéletnek kizárólag az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező rendelkezését változtatta meg.

[65] A harmadfokú nyilvános ülésen az ügyészség a fellebbviteli főügyészségi átiratban foglaltakat változatlan tartalommal tartotta fenn.

[66] A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a büntetőeljárás törvény rendelkezései szerint az ügyben harmadfokú eljárásnak helye van-e, illetve a bejelentett másodfellebbezések joghatályosak-e.

[67] A Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságával ellentétes döntése esetén.

[68] A Be. 615. § (2) bekezdés b) pontja alapján ellentétes döntés az is, ha a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette.

[69] A Be. 615. § (3) bekezdése értelmében a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést (a) pont), illetve kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást (b) pont). A Be. 615. § (5) bekezdésére figyelemmel a másodfokú ítéletnek a (3) bekezdésben meghatározottakon kívüli rendelkezése, illetve része ellen nincs helye fellebbezésnek.

[70] A Be. 583. § (3) bekezdésére figyelemmel az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő rendelkezésen – az azzal összefüggésben alkalmazott előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést is ideértve – a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezés, az ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező rendelkezése, a szülői felügyeleti jog megszüntetése, illetve a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható megelőző távoltartás iránti indítvány, illetve a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezése; míg indokoláson a felmentő ítélet indokolásának 566. § (4) bekezdése, valamint a megszüntető határozat indokolásának 567. § (5) bekezdése szerinti tartalma értendő.

[71] Mivel a Be. 617. §-a szerint a harmadfokú bírósági eljárásban a másodfokú bírósági eljárásra vonatkozó rendelkezéseket a Be. Tizenhatodik Részében foglalt eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni, a fellebbezés bejelentésére a másodfokú eljárásban előírt korlátozások is irányadóak a harmadfokú eljárásban, így a Be. 583. § (4) bekezdése is, amely szerint az ügyészség a vádlott terhére és javára is, a vádlott és védő csak a terhelt javára fellebbezhet. Amennyiben az ellentétes döntés a vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése, a vádlott és a védő kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást sérelmezheti. Nem sérelmezhet azonban olyan, a Be. 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést, amely nem az ellentétes döntéssel összefüggő, és nem sérelmezhet olyan indokolást, amely ugyancsak nem az ellentétes döntéshez kapcsolódik.

[72] Ugyanakkor a Kúria jogértelmezése szerint a védelmi oldal részéről joghatályosan támadható a felmentő, megszüntető határozat indokolása is. Az ilyen irányú fellebbezés joghatályosságának azonban feltétele, hogy a fellebbező a fellebbezésében kifejezetten megjelölje, hogy az ellentétes döntéssel kapcsolatos indokolás tartalmát kívánja támadni (Bpkf.III.558/2023/2. [24] bekezdés).

[73] A jelen ügyben a másodfokú bíróság valamennyi vádlott vonatkozásában – az elsőfokú bíróság e bűncselekmény bűnösséget megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezve – 1 rendbeli társtettesként elkövetett zaklatás vétsége (Btk. 222. § (1) bekezdés) vonatkozásában a büntetőeljárást megszüntette, ezzel a másodfellebbezés lehetősége a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja alapján megnyílt.

[74] A másodfokú bíróság ítéletével szemben az ügyész az ítélet kihirdetésekor az ellentétes döntést támadó fellebbezést jelentett be, amelyet utóbb a fellebbviteli főügyészség visszavont. Terhelt5 V. r. és Terhelt7 VII. r. vádlott az ítélet kihirdetésekor, valamint Terhelt3 III., Terhelt4 IV. és Terhelt6 VI. r. vádlott a törvényes határidőn belül bejelentett fellebbezésében az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő rendelkezést támadták.

[75] Terhelt1 I. és Terhelt2 II. r. vádlott a fellebbezés céljának és indokának megjelölése nélkül jelentett be írásbeli perorvoslatot a törvényes határidőn belül. A Be. 584. §-ában foglaltakra figyelemmel a fellebbezőnek meg kell jelölnie, hogy fellebbezését az ítélet mely rendelkezése vagy az indokolás mely része ellen terjeszti elő. Ha a bejelentett fellebbezés ezeknek nem felel meg, és tartalma a bejelentéskor nem tisztázható, azt a felmentő, illetve az eljárást megszüntető rendelkezés kivételével az ítélet valamennyi rendelkezése ellen bejelentettnek kell tekinteni. Erre a vélelemre figyelemmel I. és II. r. fellebbezése az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő rendelkezést támadó fellebbezésként (is) értékelhető, és ezzel a tartalommal joghatályosnak tekinthető, így a fellebbezések elutasítására nem kerülhetett sor, ugyanakkor a cél és indok megjelölés nélküli jogorvoslat nem értékelhető a vélelem hatályán kívül eső, az ellentétes döntés indokolásának sérelmezéseként.

[76] A terhelti fellebbezések a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontjában írtak szerint a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését vagy részét sérelmezték, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett. A másodfellebbezések a Be. 616. § a) pontja alapján kivétel nélkül jogosulttól származók és – mint a másodfokú bíróság ítéletének kihirdetését követőn nyomban, illetve a törvényes határidőn belül bejelentettek – a Be. 589. §-ára figyelemmel, a Be. 582. § (1) és (3) bekezdése szerint határidőben előterjesztettek.

[77] Valamennyi vádlott fentiek szerint joghatályos másodfellebbezései alapján a harmadfokú eljárás lehetősége megnyílt. Értelemszerűen önállóan, saját jogukon nyitotta meg ezt a jogorvoslati fórumot a terheltek fellebbezési jogának (törvénynek megfelelő) gyakorlása, így téves I. r. vádlott védőjének az a meglátása, hogy kizárólag az ügyészség utóbb visszavont fellebbezése miatt került sor a harmadfokú eljárásra.

[78] A harmadfokú eljárásban a felülbírálat terjedelme nem azonos a fellebbezés terjedelmével. A másodfokú ítélet elleni fellebbezés alapja szűkebb, mint a joghatályos fellebbezés folytán megnyílt felülbírálati eljárásban a fellebbviteli bíróság által végzett felülbírálat terjedelme. Mindezekre I. r. vádlott védőjének meglátásával szemben a fellebbviteli főügyészség átirata is helyesen hivatkozott.

[79] A Be. 618.§-ában írtak figyelembevételével az alábbiak szerint alakul a felülbírálat terjedelme.

[80] A Be. 618.§ (4) bekezdése alapján nem bírálható felül az ítéletnek az a felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése, amely ellen nem fellebbeztek. A felülbírálat a sértett3 sérelmére elkövetett zaklatás vétsége miatt indult büntetőeljárást megszüntető rendelkezésekre – az ügyészi fellebbezés visszavonására figyelemmel – nem terjedhet ki, a harmadfokú bíróság e vonatkozásban a felülbírálatot nem végezhetette el. Ebből következően – a fellebbviteli főügyészség átiratában kifejtettekkel szemben – nem kerülhetett arra sem sor, hogy ellentétes döntéssel érintett 1.rb zaklatás vétségét érintően az elsőfokú bíróság által megállapított – és a másodfokú bíróság által sem érintett – tényállás megalapozottságát a harmadfokú bíróság vizsgálja.

[81] A harmadfokú bíróság a Be. 618.§ (1) bekezdés ab) pontja, b) pontja és (2) bekezdése alapján vizsgálta az ítélet azon rendelkezéseit, illetve részeit, amelyeket az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, az első és másodfokú bíróság eljárását, valamint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket.

[82] A másodfellebbezéssel nem érintett bűncselekményekkel (sértett1, sértett2, sértett6, sértett4, sértett5, sértett7 és sértett8 sérelmére elkövetett zaklatás vétsége) kapcsolatban a Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja határozza meg a felülbírálat terjedelmét, ennek keretében a harmadfokú bíróság vizsgálta, hogy

[83] – történt-e olyan szabálysértés, amelyre tekintettel az első- vagy másodfokú bíróság ítélet hatályon kívül helyezésének lenne helye a fellebbezéssel érintett vádlottak esetében;

[84] – felülbírált a fellebbezéssel nem érintett bűncselekményekkel kapcsolatosan a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezéseket a tekintetben, hogy (a [88] bekezdésben írtak miatt az irányadó tényállás mellett) helye van-e az érintett terheltek felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének;

[85] – a Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálta a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmények minősítésére vonatkozó rendelkezéseket; továbbá

[86] – arra figyelemmel, hogy valamennyi vádlott tekintetében benyújtott másodfellebbezés sérelmezte legalább a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására

vonatkozó rendelkezést, a harmadfokú bíróság ennek megfelelően felül kellett bírálnia az érintett vádlottak esetében a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket is;

[87] – mindezeken túlmenően pedig a Be. 618. § (2) bekezdésére figyelemmel hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[88] A Be. 619. § (4) bekezdése szerint, ha a fellebbezést kizárólag a 615. § (3) bekezdés b) pontja, vagy a 615. § (4) bekezdése alapján jelentették be, továbbá a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény tekintetében a harmadfokú bíróság nem vizsgálja a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, és a határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapítja.

[89] Az ítéltábla először az elsőfokú és másodfokú bíróság eljárásának felülbírálatát végezte el abban a kérdésben, hogy szükséges-e az első- vagy a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az eljárás megismétlése.

[90] A Be. a hatályon kívül helyezésre vonatkozó szabályokról a harmadfokú eljárásban önállóan rendelkezik. Az ítéltábla az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárás törvényességének vizsgálata során megállapította, hogy a kerületi bíróság és a törvényszék ítéletének a Be. 625. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését, és a büntetőeljárásnak a Be. 607. § (1) bekezdése szerinti megszüntetését megalapozó ok nem áll fenn. Megállapítható az is, hogy az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárásban nem történt olyan, a Be. 608. § (1) bekezdés a-d) és f) pontjaiban írt abszolút eljárási szabálysértés sem, amely a Be. 625. § (2) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését és a törvényszék, ill. a kerületi bíróság új eljárásra utasítását indokolná. A másodfokú bíróság a súlyosítási tilalmat sem sértette meg, így ítélete hatályon kívül helyezésének, és új eljárásra utasításnak ezen okból sincs helye [Be. 625. § (2) bekezdés b) pont].

[91] A terheltek által megjelölt eljárási szabálysértések kapcsán az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját.

[92] A terhelti fellebbezések és a védelmi észrevételek a terheltek tisztességes eljáráshoz, és az iratok megismeréséhez fűződő jogának megsértésére hivatkoztak, valamint arra, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalásról törvényes ok nélkül zárta ki a nyilvánosságot, illetve törvénysértő módon folytatott le távollétükben bizonyítást. Továbbá az első- és másodfokon eljáró bíróságok elfogultságát állították a bíróságok által a büntetőeljárás során hozott határozatokra (törvénysértő módon elrendelt elővezetés, és ez alapján alaptalanul megállapított elővezetési költség), az eljárás során tett intézkedésekre (előkészítő ülés kitűzése, jegyzőkönyvek megküldésének elmulasztás), valamint az eljáró bíróságok vezetőinek személyi összefüggéseire alapítottan. Ezek a hivatkozások a Be. 608.§ (1) bekezdés b) és d) pontjaiban foglalt abszolút, illetve a Be. 609.§ (2) bekezdés a), b) és d) pontjaiban felsorolt relatív eljárási szabálysértésekre történő hivatkozásként értékelhetőek.

[93] Nincs ténybeli alapja a 2020. szeptember 10. napjára kitűzött előkészítő üléssel kapcsolatban támasztott kifogásoknak. A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (2020. szeptember 10. napján és jelenleg is hatályos) 204. §-a értelmében a bíróság járványügyi intézkedés megtartása érdekében vagy egészségügyi válsághelyzettel összefüggő más okra figyelemmel hivatalból vagy az ügyész, a vádlott, a védő, a sértett, illetve a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt indítványára meghatározhatja a hallgatóság létszámát a tárgyaláson. Ezzel összefüggésben a Fővárosi Törvényszék elnöke a 2020. szeptember 10. napjában hatályban volt 2020. EL.II.B.16/4. számú elnöki intézkedéssel a tárgyalótermi protokoll keretében azt írta elő, hogy a tárgyalóteremben jelenlévőknek egymástól két méter távolságot kell tartaniuk,

és ennek a szempontnak a figyelembevételével az eljáró tanács elnöke az eljárási cselekményt megelőzően szükség esetén meghatározza azt, hogy a tárgyalóteremben hány fő hallgatóság tartózkodhat (elnöki intézkedés 5.4.c. pont.). A hallgatóság létszámának korlátozása így az elsőfokú bíróság jogkörében állt, arról az elsőfokú bíróság a járványügyi előírások, és az eljárási cselekményre idézettek számának figyelembevételével, nem pedig önkényesen döntött, eljárása a tisztességes eljárás szándékos korlátozásaként nem értékelhető. Mindemellett a terheltek bűnösségüket az eljárás során tagadták, a velük szemben hozott ítélet nem a bűnösségüket beismerő nyilatkozatok elfogadásán, hanem – a vádlottak által sem vitatottan – a nyilvánosság biztosításával megtartott tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljáráson alapult, így az előkészítő ülés nyilvánosságot érintő esetleges szabálytalansága egyébként sem vezethetett volna az ítélet hatályon kívül helyezéséhez.

[94] A jegyzőkönyvből kitűnően az elsőfokú bíróság tájékoztatta a bíróság épülete előtt várakozó sárga pólóba öltözött személyeket arról, hogy a szabályszerű idézés ellenére az eljárási cselekmény helyén, a tárgyalóteremben meg nem jelenő terheltekkel szemben milyen jogkövetkezmények alkalmazhatók, így az ebben a csoportban – elmondásuk szerint – résztvevő vádlottak is tisztában voltak azzal, hogy mulasztásuk miatt elővezetésük rendelhető el. Nem kifogásolható az sem, hogy a kerületi bíróság 2020. szeptember 10. napján nem intézkedett a terheltek azonnali elővezetése iránt, mivel a Be. 501.§-a nem írja elő például kötelezettségként az azonnali elővezetés elrendelését sem, miközben a bíróság előtt jelenlévő személyek azonosítása hiányában annak sikere sem volt valószínűsíthető.

[95] A terhelti fellebbezések szerint a kerületi bíróság a perrendi szabályokat megsértette, amikor a 2022. május 18. napján tartott tárgyaláson I-IV. és VI-VII. r. vádlottak távollétében folytatott le bizonyítást. A másodfokú bíróság ítéletének [52]-[53] bekezdéseiben helytálló érvekkel fejtette ki, hogy ez a terhelti védekezés miért nem állja meg a helyét, és miért járt el törvényesen az elsőfokú bíróság, amikor a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelenő vádlottak távollétében bizonyítást vett fel. A harmadfokú bíróság ezzel az érveléssel maradéktalanul egyetértett. A hatályos büntetőeljárás törvény idevágó rendelkezései szerint a terhelt jelenléte a tárgyaláson főszabályként kötelező, ami alól meghatározott feltételek mellett léteznek kivételek. Ezek közül az egyik eset, amikor az eljárás több vádlott ellen folyik, a vádlott távollétében megtartható a tárgyalásnak az a része, amely őt nem érinti (Be. 429. § (1) bekezdés). Ettől eltérő eljárásjogi helyzetre vonatkozik a Be. 429. § (3) bekezdése, amely szerint a tárgyalást a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent, szabadlábon lévő vádlott távollétében is meg lehet tartani, a bizonyítási eljárást azonban nem lehet befejezni. A törvény szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy az utóbbi esetben a bizonyítás felvételének terjedelmi korlátja nincs, kizárólag az a megszorítás érvényes, hogy a bizonyítási eljárást felmentő, vagy megszüntető határozat kivételével nem lehet befejezni.

[96] Az iratmegismerési védelmi jogokkal kapcsolatban sem észlelt az ítéltábla jogsértést. Terhelt5 V. r. vádlott a 2020. szeptember 10. napjára kitűzött (és elhalasztott) előkészítő ülésről, Terhelt3 III. és Terhelt4. r. vádlottak a 2024. november 27. napján megtartott másodfokú nyilvános ülésről készült jegyzőkönyvek megküldésének elmaradását sérelmezték. Nem vitatható, hogy a védekezéshez való jog magába foglalja az iratok megismerésének és birtoklásának jogát is, ami egyben a tisztességes eljárás alapkövetelménye is. Az ügyiratok megismerésére vonatkozó szabályokat a Be. 100. §-a tartalmazza. A megismerés minden érintett esetében indítványhoz kötött, vagyis az eljáró hatóságok oldalán nincs kezdeményezési kötelezettség, a megfelelő joggyakorlással összefüggő tájékoztatásról azonban gondoskodni kell. E tájékoztatási kötelezettségét úgy az elsőfokú bíróság (10.B.XXI.1254/2019/109. jkv.8.o.), mint a másodfokú bíróság (23.Bf.10.204/2023/22.jkv. 36. o.) megfelelően teljesítette, III., IV. és V. r. vádlottak azonban nem terjesztettek elő a sérelmezett jegyzőkönyvek megküldése iránti indítványt. Terhelt1 I. r. vádlott 2020. június

29-én előterjesztett beadványa nem tekinthető valamennyi vádlott nevében előterjesztett indítványnak. Mivel a 2020. szeptember 10-i előkészítő ülés elhalasztásra került, így a védekezési jogok szempontjából az erről szóló jegyzőkönyv különösebb jelentőséggel az ügy érdemét illetően nem bír, az elővezetés elrendeléséről pedig a Be. szabályai szerint – nyilvánvalóan azon ésszerű okból, hogy ezáltal az elővezetés sikere hiúsulna meg – a bíróságnak nem kell előzetesen tájékoztatnia az elővezetett személyt. A vádlottak az eljárás során nem voltak elzárva az iratok egyéb úton történő megismerésének lehetőségétől sem, az elsőfokú bíróság a bejelentett iratmegismerési igényeknek eleget tett, többek között intézkedett a vádlottak kérelmének megfelelően a nyomozati iratok megküldése felől is, így az iratmegismerési jogosultságok csorbulása nem állapítható meg.

[97] Valamennyi vádlott hivatkozott az elsőfokú bíróság törvénysértő és részrehajló döntéseiből felismerhető elfogultságára. A terhelteknek ez az érve a Be. 608. § (1) bekezdés b) pont szerinti hatályon kívül helyezési okra hivatkozásként értelmezhető. A Be. 14. § (1) bekezdés e) pontban meghatározott kizárási ok szerint bíróként nem járhat el az, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható. A pártatlanság követelményének ez a szubjektív, a bíró magatartásában rejlő oldala. A bíró elfogultságára vont következtetésnek konkrét ténybeli alapokon nyugvónak kell lennie, ugyanis azt a törvényi feltételt, miszerint az ügy elfogulatlan megítélése valamely bírótól nem várható, csak az adott ügy valóságos, konkrét tényei alapján lehet megállapítani, s csak olyan feltárt adatok alapján, amelyek a bíró pártatlansága iránt ésszerű (megalapozott) kételyt ébreszteni alkalmasak (EBH2014. B.4. II.).

[98] A terheltek az eljárás során számos alkalommal és számos indokkal (nyilvánosság korlátozása, elővezetés elrendelése, eltérő mérce alkalmazása a tárgyalási kimentéseknel) terjesztettek elő az elsőfokú bírósággal szemben kizárási indítványt, amelyek kizárási indítványokat minden esetben elutasította a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság másik bírója. A kizárási indítványok ilyen módon történő elbírálását a terheltek alaptalanul sérelmezték, mivel az mindenben megfelelt a Be. 17.§-ában szabályozott eljárási rendnek.

[99] A külön jogorvoslattal támadható elsőbírói határozatokat (elővezetési költség megállapítása, elővezetési költség alóli mentesítés elutasítása) a Fővárosi Törvényszék másodfokon eljáró tanácsai a rendes jogorvoslat keretében vizsgálták, és a terheltek által bejelentett fellebbezéseket nem találták megalapozottnak. A Fővárosi Törvényszék elutasította I. r. vádlott által az eljárás elhúzódása miatt előterjesztett kifogást is a 2021. október 5. napján kelt 26.Bkif.10.752/2021/3. számú határozatával.

[100] Az elsőfokú bíróság eljárásban a másodfokú bíróság sem észlelt perrendi szabálysértést.

[101] Összességében tehát az elsőfokú bíróság eljárásában sem az eljáró bíró kizárási kérelméről döntő bírók, sem a rendes jogorvoslat keretében másod- és harmadfokon eljáró bíróságok nem találtak kivetnivalót, külön fellebbezéssel támadható rendelkezéseivel a másodfokú bíróság minden esetben egyetértett, a vádlottak által a számos és nyilvánvaló eljárási szabálysértésről kialakított álláspontot a rendes jogorvoslati rendszer különböző fokain lévő bíróságok sem osztották, ami már önmagában is cáfolja azt a terheltek felvetését, hogy az elsőfokú bíró önkényesen, saját belátása szerinti, tényeket és jogszabályokat figyelmen kívül hagyva járt el az eljárás során. Szükséges rögzíteni, hogy önmagában nem eredményezheti az ügyben eljáró bíró kizárását az, ha a bíróság nem a terheltek által várt eredményre jut, kivéve, ha ezen magatartása az ügyben résztvevő személyekkel szemben szubjektív pártatlanság kritériumainak – az eljárás résztvevői számára, illetve külső szemlélő számára objektíven észlelhető – megsértését jelenti (BH2022. 91.[108]). Nem tekinthető személyeskedő, sértő megjegyzésnek a másodfokú bíróságnak a terheltek beadvány terjedelmére vonatkozó – egyébként tényszerű – megjegyzése sem. A másodfokú bíróság

indokolási kötelezettségét a terhelti beadványokkal kapcsolatban is törvényesen teljesítette, ezzel kapcsolatban is alaptalanul sérelmeztek hiányosságokat a védelmi fellebbezések. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog biztosítása sem követeli meg az indítványozó által felhozott minden észrevétel külön-külön történő számbavételét, és megcáfolását, különösen nem a szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38] bekezdés; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89] bekezdés). Az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre (3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31] bekezdés).

[102] Az elsőfokú, illetve másodfokú bíróság pártosságára utaló körülményt az eljárás szabályainak vizsgálata során az ítéltábla sem észlelt. Nem sértette meg az egyenlő bánásmód elvét az elsőfokú bíróság a kimentések elbírálása során sem. sértett¹, sértett² és sértett³ sértetteknek által az igazolási kérelemben előadott indokot a kerületi bíróság ellenőrizte a Név1 Magyar Birkózó Akadémia megkeresésével, a terheltek igazolási kérelmét, amely saját mozgalmuknak kifejezetten a tárgyalás határnapjára szervezett rendezvényén alapult, törvényesen, helytálló indokokkal utasította el.

[103] Azzal az eljárási kifogással kapcsolatban, amely az elsőfokú és a másodfokú bíróság elnökének a politikai hatalomhoz fűződő áttételes családi kapcsolataira hivatkozott, szükséges arra utalni, hogy a bírói függetlenség elvéből következően a bírósági vezetők az ügy érdemét érintően, illetve szakmai kérdésekben nem adhatnak utasítást az eljáró bírónak, az eljáró bíró automatikusan nem válik elfogulttá a bíróság elnökének esetleges személyes kapcsolataitól (BH.2021. 130.).

[104] A nyomozás során elkövetett, a feltétlen hatályon kívül helyezést nem eredményező (relatív) eljárási szabálysértésekre (nyomozás határidejének meghosszabbítása, idézések módja, távoltartás elrendelése) történt terhelti hivatkozással kapcsolatban a Be. 609. §-a irányadó. A Be. 609. § (2) bekezdése alapján egyértelműen megállapítható, hogy kizárólag a vádemelést követően elkövetett eljárási szabálysértések minősülhetnek relatív eljárás szabálysértésnek, így a nyomozás során esetlegesen megvalósított eljárási hibák az egyes bizonyítékok törvényességét érinthetik, de önmagukban tényszerű megállapításuk esetén sem eredményezhetnék az ítélet hatályon kívül helyezését.

[105] Tekintettel arra, hogy az első és a másodfokú bíróság eljárása során nem vétett abszolút eljárási szabálysértést, a másodfokú bíróság nem sértette meg a súlyosítási tilalmat, a vádban le nem írt cselekmény alapján a vádlott bűnösségének megállapítására nem került sor, ezért a hatályon kívül helyezésre nem volt törvényes ok, az ügy érdemi elbírálásának akadályá nem merült fel.

[106] Következő lépésként a harmadfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a fellebbezéssel nem érintett bűncselekményekkel kapcsolatosan a bűnösség megállapítására törvényesen került-e sor, és hogy helye van-e az érintett terheltek felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének.

[107] A magánindítványok joghatályosságát támadó fellebbezési hivatkozásokkal kapcsolatban az alábbi megállapítások tehetők. Az elsőfokú ítélet [2]-[5] bekezdésében rögzítette a sértetti magánindítványok előterjesztésének időpontjait, az iratok alapján e körben csak annyi pontosítás szükséges tenni, hogy sértett¹ 2017. január 31. napján rendőri jelentésbe foglalt nyilatkozata, amelyben az I/2. tényállásban írt cselekmény miatt az elkövetők felelősségre vonását kérte ugyancsak magánindítványként értékelhető (nyomozati irat I. kötet 67. o., 71. o.), a sértett¹ – az email üzenetek megérkezésének időpontját nézve – 2017 áprilisában 5-e helyett április 7-én (nyomozati irat I. kötet 107.o.) , 2018. márciusában 20-a helyett 21-én terjesztett elő magánindítványt (nyomozati irat I. kötet 527.o.), 2018. április 12-én ilyen jognyilatkozatot nem tett. sértett² által előterjesztett magánindítványok

között 2018. március 20-a helyett 2018. március 12-e szerepeltetése indokolt (nyomozati irat I. kötet 517. o. - 527.o).

[108] A másodfokú bíróság ítéletének [39]-[44] bekezdésében az irányadó jogszabályi rendelkezésekkel alátámasztott részletes indokát adta annak, hogy sértett¹, sértett², sértett⁴ és sértett⁵ sértettek a sérelmükre, illetve sértett⁵ és – helyesen – sértett² sértettek törvényes képviselőként eljárva a velük együtt lakó kiskorú gyermekeik sérelmére elkövetett zaklatás vétsége miatt előterjesztett magánindítványai miatt joghatályosak. Helyesen utalt arra is, hogy az irányadó szabályozás az elkövetés és az elbírálás között lényegileg nem változott, azonban az elkövetés időpontjában hatályban volt, a magánindítvány előterjesztésének határidejére vonatkozó rendelkezések feltüntetése azért nem mellőzhető, mert e tekintetben – a Be. 874.§ (3) bekezdése alapján – az 1998. évi XIX. törvényt (régí Be.) kell alkalmazni. A régí Be. elkövetéskor hatályos rendelkezése szerint a magánindítványt attól a naptól számított harminc napon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről tudomást szerzett. Ha a nyomozás megindítását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető, akkor ezt a határidőt attól a naptól kell számítani, amelyen a magánindítványra jogosult a felhívásról tudomást szerzett, az elhunyt sértett hozzátartozója a még nyitva álló határidő alatt terjesztheti elő a magánindítványt.

[109] Helyesen utalt arra a másodfokú bíróság, hogy figyelemmel a Btk. 222.§ (1) bekezdésében leírt elkövetési magatartás rendszeres, tartós jellegére (rendszeresen vagy tartósan háborgat) a magánindítvány joghatálya nem csak a 30 napon belüli, hanem azt megelőzően megvalósult természetes egységbe olvadó részcsелеkvőségekre is kiterjed. A magánindítvány előterjesztésére nyitva álló 30 napos határidőt az elkövető kilétéről való tudomásszerzéstől kell számítani, azonban ez nem jelenti akadályát annak, hogy a sértett az elkövető személyének megismerése előtt, ismeretlen tétessel szemben gyakorolja e jogosultságát, az ismeretlen tétessel szemben előterjesztett magánindítvány joghatályosságához nem szükséges a sértetti nyilatkozatnak az elkövető személyének megismerése utáni megismétlése. /Kúria Bfv.1278/2014/7. sz. határozata, BH+2015.10.408./

[110] A másodfokú ítélet [43] bekezdésében írtak – a teljesség kedvéért – annyiban egészítendő ki, hogy a magánindítvány előterjesztésére jogosult sértett bármelyik elkövetővel szemben előterjesztett magánindítványa valamennyi elkövetővel szemben hatályos. Ilyenkor, ha a sértett a cselekmény elkövetése miatt a büntetőeljárás megindítását kéri, e nyilatkozata abban az esetben is magánindítványnak tekintendő, ha az elkövetőket – függetlenül attól, hogy a kilétüket ismerte-e – nem nevesítette, vagy nem mindegyikük vonatkozásában tette azt. Jelen ügyben a sértettek a rendelkezésre álló információik alapján – többségében az elkövetők nevesítése nélkül, vagy csak egyes feltételezhető személyek nevének megjelölésével – jelentették be azon igényüket, hogy a bűncselekmény elkövetése miatt az elkövetők felelősségre vonását kérik. E nyilatkozatot valamennyien megerősítették azt követően, hogy – sértett¹ 2018. február 7-én, és sértett² 2018. február 26-án, sértett⁴ 2018. február 12-én, sértett⁵ 2017. augusztus 9-én fogantatosított (nyomozati irat II. kötet 27., 57.o., III. kötet 219.o., 369.o.) tanúkenti kihallgatásuk során a nyomozóhatóság tájékoztatása alapján megismerték az elkövetők személyét. Mindebből következően a sértettek által a fent helyesbített időpontokban előterjesztett magánindítvány a Btk. 31.§ (5) bekezdésében írtakra is figyelemmel valamennyi elkövetővel szemben joghatályos.

[111] Nem alapos a vádlottaknak (I. és V. r. vádlott) magánindítvány formai követelményeivel szemben támasztott aggálya sem. A Be. 378.§ (2) bekezdése szerint minden olyan nyilatkozat, amelyből kitűnik, hogy a jogosult kívánja az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását, magánindítványnak tekintendő, mivel a magánindítvány lényegében meghatározott jogosultak által tehető, formához nem kötött közlés nyilatkozat, így nincs

jelentősége annak, hogy a sértett milyen módon, kinek az email címéről, milyen fejléccel ellátott papíron terjesztette azt elő.

[112] A másodfokú bíróság helyesen utalt a Kúria BH2020. 3. számú eseti döntése (Bfv.III.1538/2018/5.) alapján arra is, hogy a magánindítvány előterjesztésének határideje a zaklatást megvalósító bűncselekmény befejező mozzanatától számítandó, de mivel magánindítványnak csak konkrét múltbeli magatartás miatt van helye, az előterjesztése után megvalósuló további zaklató magatartások büntethetőségi feltétele a sértett újabb magánindítványként értékelhető nyilatkozata. Ezt a helyesen felhívott elvet alkalmazva az állapítható meg, hogy – egyetlen kivételtől eltekintve – a sértettek által előterjesztett magánindítványok valamennyi sérelmükre elkövetett és a vád tárgyává tett cselekvősegre kiterjedtek. Ez a kivétel a II/24. tényállási pontban leírt, Terhelt1 I. r. vádlott által 2018. február 8-án által elkövetett részecselekmény, amelyre nézve csak sértett4 2018. február 12. napján előterjesztett magánindítványa tekinthető joghatályosnak, sértett5 saját nevében és kiskorú gyermekei törvényes képviselőjeként a 2017. augusztus 9. napján történt meghallgatása során tett nyilatkozata erre a jövőbeli eseményre nem terjedhetett ki. A tényállásrész büntethetőségével kapcsolatban – figyelemmel sértett4 magánindítványára – akadály nem merült fel, így mellőzése sem volt szükséges, sértett5, sértett7 és sértett8 sérelmére elkövetett cselekmények minősítését pedig a később kifejtettek értelmében nem érinti, hogy a terhelt háborgató magatartása 24 vagy – a II/24. tényállásrész figyelmen kívül hagyásával – 23 részecselekményből állt.

[113] Az eljárási akadályok vizsgálatát követően a harmadfokú bíróság először a vádlottak személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket – melyek a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írtak szerint nem a tényállás részei – pontosította és kiegészítette a harmadfokú nyilvános ülésen tett terhelti nyilatkozatok és a bűnügyi nyilvántartás adatai alapján az alábbiakkal.

[114] A vádlottakkal szemben jelen eljárás előtt is indultak büntetőeljárás hasonló cselekmények miatt.

[115] A Nemzeti Nyomozó Iroda 2016. szeptember 14-én valamennyi vádlottal szemben zaklatás vétségének gyanúját közölte, a Pest Vármegyei Rendőrkapitányság 2017. április 5. napján I. -IV. r. vádlottakat zaklatás vétsége miatt, a Budapesti Rendőrfőkapitányság I. r. vádlottat 2017. január 19-én, II. - IV. r. és VI. r. vádlottat 2017. március 24-én, V. r. vádlottat 2017. március 23-án, VII. r. vádlottat 2017. április 3-án zaklatás vétsége miatt gyanúsítottként hallgatta meg. Jelen ügyben a megalapozott gyanút I. r. vádlottal 2017. május 4-én, II.-IV. r. vádlottakkal 2017. május 9-én közölte a Pest Vármegyei Rendőrfőkapitányság.

[116] Terhelt5 V. r. vádlott elvált családi állapotú. Jövedelmének 30%-át vonják le a tartozások törlesztésére.

[117] Mivel a büntetőeljárás lefolytatásának egyik elkövető esetében sem volt eljárási akadálya a következő lépésként a harmadfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a terhelt bünyőségére vont következtetés helytálló-e. A többszintű vizsgálat első lépését annak ledöntése jelenti, hogy a történeti tényállásban leírt cselekmény megfelel-e a Btk. különös részében leírt valamely bűncselekmény törvényei tényállásának, a tényállásszerű cselekmény megállapítása esetén pedig azt kell vizsgálni, hogy a konkrét esetben nem áll-e fenn a büntethetőségnek, büntetőjogi felelősség megállapításának valamely akadálya.

[118] Elöljáróban ismét szükséges utalni arra, hogy a Be. 619. § (4) bekezdése szerint, ha a fellebbezést kizárólag a 615. § (3) bekezdés b) pontja, vagy a 615. § (4) bekezdése alapján jelentették be, továbbá a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény tekintetében a harmadfokú bíróság nem vizsgálja a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, és a határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapítja. A tényállás

megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének vitatására. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség megállapításának – helyessége az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[119] Erre figyelemmel a harmadfokú eljárásban az első, és másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát érintő támadások, így

[120] – a bizonyítékoknak az iratokkal összhangban nem álló értékelése;

[121] – a tényállás iratellenessége és felderítetlensége;

[122] – a tanúvallomások életszerűsége;

[123] - a bizonyítási indítványok (egyéb érdekelt¹⁸, egyéb érdekelt¹⁴, egyéb érdekelt¹⁵ és a egyéb érdekelt¹⁶ tanúkenti kihallgatására irányuló indítványok) elutasításának indokai és az elutasítás megalapozottsága;

[124] – tényállásban hiányossága (az iratok alapján igazolható-e az a tényállásban nem szereplő megállapítás, hogy politikusok tüntetéseket rendeltek meg tőlük más politikusok és bankárok házaikhoz);

[125] – a II/9. tényállás megalapozottsága (Terhelt I. r. vádlott milyen szövegösszefüggésben említette az országgyűlési képviselők családtagjait) nem voltak vizsgálhatóak.

[126] A másodfokú bíróság példás alapossággal, kiemelkedő szakmai színvonalon, a felek érveire részletesen kitérve, irányadó eseti döntésekkel alátámasztva fejtette ki, hogy a tényállásban leírt cselekmény miért minősíthető a Btk. 222.§ (1) bekezdése szerinti, a sértettek számára igazodó rendbeli zaklatás vétségének. A háborgató magtartás rendszeressége (elsőfokú ítélet [228] bekezdés, másodfokú ítélet [77] bekezdése), a sértettek életvitelébe történt beavatkozás tényleges megtörténte (elsőfokú ítélet [213] bekezdése, másodfokú ítélet [73]-[76] bekezdése) körében kifejtett jogi érveléssel a másodfokú bíróság is egyetértett.

[127] A rendszeres kifejezés a köznyelvi értelmezés szerint is valaminek a szisztematikus, meghatározott rendben történő, időközökben ismétlődő, megszokottá vált megvalósulását jelenti az alkalomszerű, elszórtan jelentkező, eseti, ritka, szórványos bekövetkezéssel szemben. Ebben az értelemben használja a Btk. is több bűncselekmény elkövetési magatartásának meghatározásánál, így például a kuruzslás (Btk. 187.§.), a kapcsolati erőszak (Btk. 212/A.§), vagy a tiltott szerencsejáték szervezése (Btk. 360. §) esetében. Az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint az elkövetés rendszeressége akkor állapítható meg, ha több vagy előre meg nem határozott számú esetre irányul, és az egyes, többször ismétlődő esetek között nem telt el viszonylag hosszabb idő (BH1996. 11.). A rendszeresség ismérveinek meghatározásánál (a kapcsolatai erőszak tényállásával kapcsolatban) a Kúria azt is rögzítette, hogy a rendszeresség elkövetési cselekmények alkalomszerűségét kizáró fogalom. Jelentéstartalma több, mint ismétlődés, ugyanis tartalmazza az elkövetőnek az egyes alkalmakat összekapcsoló tudatállapotát, azt fejezi ki, hogy az elkövető rendszert csinál magatartásából, magatartása nem rendkívüli, tehát legalább két elkövetés esetében is megállapítható (EBH2017. B.17.). E szempontoknak az első és másodfokú bíróság jogértelmezése maradéktalanul megfelel.

[128] A háborgató cselekmények számánál nem lehet figyelmen kívül hagyni azokat az eseteket sem, amikor a sértettek nem tartózkodtak otthon. Egyrészt a zaklatás immateriális jellegére figyelemmel érdektelen a magatartás irányultsága, annak pozitív vagy negatív hangvétele, sőt az sem szükséges a tényállásszerű magatartás megállapításához, hogy azok

tartalmáról a sértett egyáltalán tudomást szerezzen, elégséges, ha a magatartás a sértett életébe történő rendszeres és önkényes beavatkozás célzatával történik (BH2011. 302.), másrészt jelen esetben a sértettek a kerítésen hagyott plakátokból és egyéb tárgyakból általában akkor is értesültek a terheltek jelenlétéről, ha velük személyesen nem is találkoztak. A bűncselekményben legszűkebb cselekvőséggel V. és VII. r. vádlott vett részt, akik 2017. január 26-a és 2017. június 29-e között öt alkalommal (VII. r. vádlott 2017. január 31-én napján a délutáni és az esti időpontban is) jelentek meg a sértetteknel, azaz öt hónapig havi rendszerességgel, ami az ítéltábla szerint nem tekinthető ritka, szórványos, alkalmoszerű gyakoriságnak, hanem arra utal, hogy az elkövető rendszert csinált ebből a magatartásból, az egyes alkalmak a terheltek tudatában is rendszerbe kapcsolódtak, ami ugyancsak megfelel a rendszeresség fogalmának. Annak az I. r. vádlott által megfogalmazott igénynek a teljesítését, amely szerint a jogalkotónak számszerűen meg kellene határoznia, hogy hány alkalomtól minősül egy magatartás zaklatásnak, az élet és a háborgató jellegű magatartások sokszínűsége lehetetlenné teszi.

[129] A vádlottak arra irányuló védekezésével kapcsolatban, hogy az eldurvult közéleti kommunikációhoz viszonyítva a kiragasztott plakátok és az elmondott beszédek nem hordoztak olyan tartalmat, amely túllépi azt a mértéket, amelynek elviselése a közéletben szereplők, politikusok esetében a státusukból adódóan elvárható, hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a háborgatás nem a vádlottak által közvetített politikai üzenetek tartalmával, hanem attól függetlenül, annak közvetítéséhez választott módon, helyben és gyakoriságon – a sértettek pihenését biztosító magánlakásuk közelében történő, kényszerű és visszautasíthatatlan, a sértettek akaratát figyelmen kívül hagyó, kiszámíthatatlan időszakokban történő, rendszeres megjelenés, továbbá az ingatlanokról felvételek készítése – valósítja meg.

[130] A korábban eljáró bíróságok részletesen foglalkoztak a terhelti tudattartalommal is, mint a terheltek védekezésének központi elemével. Ezek az úgynevezett tudati tények ugyancsak tények, és mint a tényállás részei (Kúria Bfv.II.1.026/2020/7.) – a tényállás megalapozottságának vizsgálata hiányában – nem vitathatóak.

[131] Az irányadó tényállás, amely a harmadfokú vizsgálat alapját jelenti, hiánytalanul tartalmazza a zaklatás valamennyi törvényi tényállási elemének megfelelő történeti tényállást, ezen kívül tudati tényként rögzíti, hogy a vádlottak tudatában voltak annak, hogy az országgyűlési képviselők házait a képviselők közéleti tevékenységet nem gyakorló családtagjai is életvitelszerűen használják, és céljuk a sértettek magánlakása előtti demonstrációval nemcsak az volt, hogy sértett1 és sértett4 országgyűlési képviselők mindennapi életvitelébe, hanem – a hatékonyabb nyomásgyakorlás érdekében – a családtagjaik mindennapjaiba is önkényesen beavatkozzanak (elsőfokú ítélet [20] bekezdés).

[132] Emellett a terheltek célzatos szándékára a tényállásban rögzített külső tényekből is jogkövetkeztetés vonható. Az irányadó tényállás szerint a terheltek a Terhelt1 I. rendű vádlott által alapított és vezetett mozgalom megnevezése tagjai, amely mozgalom korábban több alkalommal szervezett csoportos demonstrációt politikusok, magyarországi pénzügyi szervezetek vezérigazgatóinak háza elé. A vádlottak sértett1 és sértett4 országgyűlési képviselők lakóingatlanai előtt tartott demonstrációkat arra hivatkozással nem jelentették be a rendőrségnek, hogy az egyéni véleménynyilvánítás nem tartozott – az elkövetéskor, azaz a 2017. január 26. és 2018. március 13. napja közötti időszakban hatályban volt – a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá. Volt olyan is, hogy a velük szemben intézkedő rendőröknek azt állították, hogy egymástól függetlenül jelentek meg (I/1. I/3. tényállás).

[133] Ezzel szemben Terhelt1 I. rendű azokról a demonstrációról is előzetesen tudomással bírt, amelyeken a vele szemben elrendelt lakhelyelhagyási tilalom miatt nem tudott megjelenni, egy esetben (I/8. tényállás) a demonstráció idején telefonon történt bejelentkezésével, és a helyszínen jelenlévő vádlottak biztatásával a vádlott társai

cselekményét támogatta. A vádlottak a különböző időpontokban tartott megmozdulások során, az összetartozás kifejezésére egységes sárga ruházatban többnyire csoportosan érkeztek, demonstrációjuk érdekében előkészületeket (plakátok, azokat rögzítő eszközök beszerzése) tettek. A videókban minden alkalommal elhangzott, hogy egy országgyűlési képviselő magánházában vannak, és legtöbbször bemutatásra került az utcanévtábla, vagy bemondásra került a pontos cím azzal a felhívással, hogy minél többen csatlakozzanak a mozgalomhoz. Terhelte I. rendű vádlott egy esetben a helyszínen arról is beszélt, hogy az országgyűlési képviselők lakóhelyén való megjelenés azért háborítja fel a képviselőket, mert így a családtagjaik megtudják, hogy milyen emberek valójában, miket tettek (II/9.).

[134] A vádlottak cselekményüket annak ellenére is folytatták, hogy tudatában voltak annak, hogy az országgyűlési képviselők házaikat a képviselők közéleti tevékenységet nem gyakorló családtagjai is életvitelszerűen használják, és az érintettek több esetben kifejezésre juttatták, hogy a vádlotti jelenlét közvetlenül az otthonuk előtt nem kívánatos számukra, emiatt több esetben rendőri intézkedésre is sor került velük szemben (I/1., I/2. I/6., II/4 II/15. II/22.).

[135] Mindezek alapján szükségképpen fel kellett merülnie valamennyi vádlott tudatában, hogy a rendszeres, de kiszámíthatatlan megjelenésük a két család ingatlanja előtt a sértettek számára terhesek, mindennapi életvitelüket sérti.

[136] A tényállás alapján az is megállapítható, hogy a vádlottak a gyülekezési helyszín megválasztási jogukkal olyan módon éltek, hogy nem a közszereplők hivatali tevékenységéhez, hanem kifejezetten a privát szférájukhoz kapcsolódó közterületet választottak, amely megválasztott helyszín nem kötődött szorosan a gyülekezés céljához és a gyülekezés során kommunikált üzenethez, a közterületi helyszínnek az üzenet szempontjából emblematikus funkciója nem volt, és egyéb előnyt sem hordozott (az általuk képviselt bírálat más, központi helyszínen sokkal nagyobb tömeg számára lett volna megismerhető, mint a kertvárosi nyugodt utcákon; a közösségi médián közzétett tartalom megtekintéseit pedig nem befolyásolta a felvétel helyszíne; maguk az érintett politikusok sem voltak otthon többnyire a gyűlések idején).

[137] Ha pedig a terhelteknek tudnia kellett, hogy magatartásuk a sértettek mindennapi életvitelét is befolyásolja, és ennek tudatában – még a rendőri intézkedések ellenére is – folytatták a rendszeresen visszatérő, háborgató magatartásukat, úgy, hogy erre a gyülekezés során kommunikált üzenet önmagában nem adott okot, akkor kizárólag arra vonható következtetés, hogy ezen demonstrációk ennek az eredménynek (a sértettek minnapi életvitelének befolyásolása) a kiváltása motiválta. Ez pedig I. r. álláspontjával szemben nem az eredménnyel szembeni közömbös, hanem azt célzó érzelmi-akarati viszonyulásként értékelhető. Ennek a célzatnak a fennállását nem teszi kizárttá az, hogy a háborgató magatartásukkal egyben politikai üzenetet is közvetítettek, így cselekedetüknek kettős célja volt.

[138] Terhelte I. r. vádlott sérelmezte, hogy a célzatot alátámasztó közvetlen bizonyítékokat sem a vád, sem a bíróság nem jelölte meg, és az ügyészség nem szorgalmazta szakértői bizonyítás elrendelését. A törvényi tényállás által megkívánt célzat megítélése nem közvetlenül a mérlegelés körébe vont egyes bizonyítékok értékelésével megy végbe, hanem a tényállásban megállapított tényekből levont ténybeli következtetés és jogi értékelés útján. Az I. vádlott által felvetett kérdések, hogy mi volt a cselekményük célja, és hogy igazat mondtak-e, nem minősülnek szakkérdésnek, ezek megítélése a bírói mérlegelés körébe tartozik. A tényállásban rögzített, fent ismertetett tényekből megnyugtató módon lehet állást foglalni a terheltek szándékát, és célzatát – mint jogkérdést – illetően. Az ítéltábla egyetértett az első- és másodfokú bíróságnak azzal a helytálló ténybeli alapon és a logika szabályinak megfelelően levont következtetésével, hogy a vádlottak célja nem vitathatóan elsődlegesen az általuk sérelmezett, politikai vetületű kérdésben való véleménynyilvánítás volt,

cselekvőségük azonban – az elkövetés helyére, módjára és gyakoriságára tekintettel – ezen túlmutató, és a sértettek magánéletébe való beavatkozást is célozta.

[139] A terheltek védekezése szerint az általuk elkövetett cselekmény nem veszélyes a társadalomra. Ennek vizsgálata során az alábbiak rögzíthetők. A Btk. 4. § (1) szerint bűncselekmény az a szándékosan vagy – ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli. A Btk. 4. § (2) bekezdése értelmezi is a társadalomra veszélyes cselekmény fogalmát, eszerint társadalomra veszélyes cselekmény az a tevékenység vagy mulasztás, amely mások személyét vagy jogait, illetve Magyarország Alaptörvény szerinti társadalmi, gazdasági rendjét sérti vagy veszélyezteti.

[140] A hatályos büntetőtörvény szabályozásában a bűncselekmény fogalmi elemei konjunktívák, azaz együttesen kell fennállniuk. A tényállásszerű cselekmény esetén így a jelenleg hatályos Btk. alapján vizsgálni kell, hogy az veszélyes-e a társadalomra. Ez egyetlen esetben sem mellőzhető, és ez az ítélező bíróság feladata (EBH2018. B.1.).

[141] A társadalomra veszélyesség vizsgálatának szempontjait meghatározó kúriai döntések (többek között a EBH2018.B1., BH.2024.150., Kúria Bfv.405/2020/6. számú eseti) rögzítik a társadalomra veszélyesség kettős fogalmi szerepét, miszerint egyrészt köti a törvényalkotót, másrészt köti a jogalkalmazót is. A törvényalkotó egy cselekmény típus absztrakt társadalomra veszélyességét értékeli, amikor a büntetőtörvényen belül valamely különös részi törvényi tényállásba sorolja, s teszi ezáltal az elkövetését büntetendővé. Az adott cselekménytípusra vélelmezett társadalomra veszélyesség azonban nem érvényesül automatikusan a büntetőjog alkalmazásában. Ugyanis a jogalkalmazó jogkörébe tartozik annak a vizsgálata, hogy az elkövetőnek felrótt egyedi cselekmény konkrétan hordoz-e társadalomra veszélyességet.

[142] Mivel azonban a tényállásszerűség alapvetően magában foglalja a védett jogi tárgy sérelmét, így társadalomra veszélyesség hiányát kizárólag az olyan tényállásszerű magatartás esetében lehet megállapítani, amely atipikus módon nem sérti a büntetőjogi szabályokkal védeni rendelt jogi tárgyat, vagyis az adott elkövetés összes körülménye alapján az elkövető által kifejtett magatartás az adott körülmények között nem sérti a büntetendővé nyilvánítás alapjául szolgáló egyéni és társadalmi érdekeket. (Kúria Bhar. 1632/2024/6.)

[143] A zaklatás jogi tárgya a személy általános és legtágabb értelemben vett magánszférája. A bűncselekmény törvényi tényállás nem tartalmaz eredményt, ekként nem kell bekövetkeznie a sértett(ek) mindennapi életvitelébe beavatkozásnak, elegendő, ha az elkövető magatartása erre, ilyen célzat megállapítására alkalmas. Jelen esetben azonban a vádlottak magatartása tényálláson kívüli káros következménnyel is járt, a sértettek magánélete, mindennapi életvitelük – a büntetendővé nyilvánítás alapjául szolgáló egyéni és társadalmi érdek – ténylegesen is sérelmet szenvedett, mivel a sértettek több esetben észlelték a terheltek zaklató magatartását, illetve ennek következményeit (a kerítésen hagyott plakátokat, jelképes tárgyakat), azon felháborodtak, a vádlottak magatartása a kiskorú gyermekekben félelmet keltett, előfordult olyan is, hogy az egyik gyermek elsírta magát, sértett⁵ és sértett², valamint gyermekeik a mindennapi életvitelükön változtatni kényszerültek a vádlottak jelenléte miatt, például kerülőúton mentek haza, vagy a szomszéd kertjén át hagyták el az ingatlant. Az érintett elkövetési magatartás objektív jellemzőiben nem lelhető fel olyan atipikus sajátosság, amely a társadalomra veszélyességet kizárná, sőt a magánszféra megsértésével összefüggő ténylegesen is kimutatható hátrányos következmények bekövetkezte – mint a terheltek cselekvőség káros következménye – fokozta a cselekmény társadalomra veszélyességét. A tényállásban leírt magatartás kizárólag abban mutat egyedi körülményt, hogy a vádlottaknak célja – a sértettek magánéletébe történő beavatkozás mellett – közéletet érintő vélemény

megformálása volt. Ez a kettős cél pedig az alábbiakra figyelemmel ugyancsak nem zárja ki cselekmény társadalomra veszélyességét.

[144] A cselekmény tényállásszerűsége ellenében csak olyan körülmények zárhatják ki a társadalomra veszélyességet (jogellenességet), melyek folytán az elkövető magatartása a társadalom számára hasznos, de legalább tűrt. E körbe tartozhat valamely alapjog gyakorlása is. A vádlottak valamennyien arra hivatkoztak, hogy tettüket az a cél vezette, hogy a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységéről fogalmazzák meg véleményüket, ezzel a társadalom számára hasznos, és a véleménynyilvánítási szabadsága folytán fokozott alkotmányos védelmet élvező tevékenységet fejtettek ki.

[145] Azzal a kérdéssel, hogy miként viszonyul egymáshoz a sértettek magánélethez és a terheltek véleménynyilvánításhoz fűződő joga mind az első- mind a másodfokú bíróság részletesen foglalkozott, az ítélet indokolásában érintették a gyülekezési törvény elkövetéskor hatályos rendelkezései és a véleménynyilvánítási szabadság tartalmát, valamint annak határait kibontó egyéb érdekeltli határozatokat is. I. r. védő írásbeli perorvoslatában megfogalmazott érveléssel szemben helyesen határozta meg a másodfokú bíróság a két konkuráló alapjogként a gyülekezési és a magánélethez való alapjogot. Bár a véleménynyilvánítás szabadságához hasonlóan a gyülekezés szabadsága is kommunikációs jog, amelynek célja valamilyen közéleti vélemény kifejezésre juttatása, azonban az egyéb érdekeltli értelemezésében (3140/2017. (VI. 8.) AB végzés) az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog önálló alapjog, és speciális jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, a két jog alkotmányos védelmi köre is eltérő.

[146] Függetlenül attól, hogy a tényállásban leírt cselekmény idején még nem volt hatályban Magyarország Alaptörvényének hetedik módosítása, amely alaptörvényi szinten rögzítette, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának és a gyülekezési jog gyakorlásának többek között külső korlátja lehet mások magán- és családi életének, valamint otthonának tiszteletben tartásához való joga, és az említett alapvető jogok kollíziója esetén a magánszférajogok ezen elemei védelmének biztosított elsőbbséget, és nem volt hatályban a gyülekezési jogról szóló, 2018. évi LV. törvény, amely az Alaptörvény fenti módosításának megfelelően a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó rendezvények megtiltására lehetőséget adó okok közé emelte azt az esetet, amikor a rendezvény mások jogainak és szabadságának szükségtelen mértékű és aránytalan sérelmével jár. Tény ugyanakkor az is, hogy már elkövetés idején is alkotmányos védelmet élvezett az egyén magánszférája, amivel szemben a gyülekezési jog sem minősült korlátozhatatlan alapjognak.

[147] Az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdése az elkövetés időpontjában tartalmazta, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. Az egyéb érdekeltli – többek között a másodfokú bíróság által idézett 32/2013. (IX.22) számú határozatában is – kifejtette, hogy a magánszféra védelme kiterjed a magán- és családi élet kibontakozásának helyére, és magában foglalja a magánlakás sérthetlenségéhez való hagyományos alapjogot is (11/2014.(IV.4). számú AB határozat). A jogalkotó a privátszféra alapjogának védelme érdekében szankcionálta a Btk. 222.§-ában a zaklatás tényállásnak megállapításával a mások magánéletébe történő önkényes beavatkozást.

[148] Az I. r. vádlott által is bemutatott egyéb érdekeltli értelemezés is következetes abban, hogy a gyülekezési jog kitüntetett kommunikációs funkciója és a közvetlen demokráciával betöltött nem elvitatható jelentősége nem jelenti azt, hogy a gyülekezési jognak ne lennének korlátai (30/1992. (V. 26.) AB határozat). Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvénynek kell megállapítania. Az I. cikk (3) bekezdése továbbá akként rendelkezik, hogy alapvető jog más alapvető jog

értvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan korlátozható.

[149] A gyülekezésekkel kapcsolatos korlátok közé tartozott – az elkövetéskori jogszabályok alapján – többek között a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. tv. (régi Gytv) 6. §-ában előírt, a gyülekezésekhez kapcsolódó bejelentési kötelezettség; valamint az, hogy a régi Gytv. 2. § (3) bekezdése alapján a gyülekezés gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével. Ugyan ez utóbbi korlátozás a hatóságot megillető jogosítványok között nem tiltási, hanem felosztatási jogként került szabályozásra, de törvényi előírása jelzi, hogy a gyülekezési jognak bizonyos esetekben háttérbe kell lépnie a mások jogaival szemben.

[150] A gyülekezési jog korlátozhatósága az I. r. vádlott által hivatkozott nemzetközi jogi szabályozással is összhangban áll, mivel az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Emberi Jogok Európai Egyezménye [EJEE] 11. cikke szintén lefekteti, hogy a békés célú gyülekezés jogát törvényben meghatározott olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság vagy közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megakadályozása, a közegészség, az erkölcsök, illetőleg mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükségesek. Mindemellett az EJEE 17. cikke a joggal való visszaélés tilalmának körében előírja, miszerint az Egyezmény egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az bármely állam, csoport vagy személy számára jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az Egyezményben foglalt jogok és szabadságok megsértésére vagy pedig az Egyezményben meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozásra irányul. Az Európai Unió Tanácsának I. r. vádlott által idézett 9647/14 számú irányelvének a 19. és 20. pontja, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 29. cikke és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 19. cikke is tartalmazza, hogy a gyülekezési, véleménynyilvánítási jogok gyakorlása különleges kötelezettségekkel és felelősséggel jár, ennél fogva az bizonyos korlátozásoknak vethető alá, ezek azonban csak olyanok lehetnek, amelyeket a törvény kifejezetten megállapít és amelyek: a) mások jogainak vagy jó hírnevének tiszteletben tartása, illetőleg b) az állambiztonság vagy a közrend, a közegészség vagy a közérkölcse védelme érdekében szükségesek.

[151] A fentiekre tekintettel helyesen értelmezte az első- és másodfokon eljáró bíróság a magánszférához és a gyülekezéshez való alapjogot két, egyaránt alkotmányos védelmet élvező alapjogként függetlenül attól, hogy a kollízió feloldásának szempontjait és annak eljárási kereteit az elkövetéskori jogszabályok nem tartalmazták megfelelően. Az ítélező bíróságnak ilyen esetben – miként a 14/2019. (IV. 17.) és a 1/2019 (II.13.) AB határozat is rögzítette – a kollízió feloldásáról gondoskodnia kell. Ennek során – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján – egyfelől figyelembe kell venni, hogy privátszférához (magánlakás sérthetlenségéhez) való jog korlátozása a gyülekezés által kommunikált üzenet/vélemény kinyilvánítása szempontjából szükséges volt-e, másrészt, hogy a privátszféra korlátozása arányban állt-e a gyülekezés útján történt véleménynyilvánítás céljával. E vizsgálat eredményeként az első- és másodfokú bíróság helytálló következtetésre jutott (elsőfokú ítélet [224]-[225], másodfokú ítélet [98] bekezdés), amikor megállapította, hogy a szükségesség nem indokolta a sértettek magánlakása előtt a tényállásban leírt módon és gyakorisággal megvalósított véleménynyilvánítást. A szükségesség vizsgálatánál tehát a védői érveléssel szemben nem azt a közösségi igényt kell vizsgálni, hogy az adott kérdésben szükséges-e gyűlést tartani, hanem azt, hogy a gyűlés céljának megvalósulásához szüksége volt-e mások jogainak korlátozására. Nem vitatható az sem, hogy a gyülekezéssel elérni kívánt cél szorosan kapcsolódhat a kiválasztott helyszínhez, jelen esetben azonban a civil szerveződések a véleménynyilvánítás szabadsága érdekében léptek fel, a kormány döntéseinek és a kormányzó

pártnak a bírálatát fogalmazták meg, amely gyülekezési cél nem kapcsolódik a politikusok magáningatlanaihoz. A terheltek által a gyűléseken kinyilvánított vélemény más módon – nem a sértettek magánlakásaihoz szervezett tüntetéssel – azonos súlyú figyelemfelkeltésre lett volna alkalmas, mivel sem az üzenettel elérhető személyek száma, sem a gyűlés helyének szimbolikája, sem egyéb körülmény nem indokolta a kommunikált üzenetnek az adott helyen, és az adott gyakorisággal, ezzel mások jogait büntetőjogi tényállásba ütközően sértő módon való kinyilvánítását. Mindez egyben azt is jelenti, hogy a gyülekezés helyének ilyen korlátok közé szorítása nem az alapjog érinthetetlen lényegére vonatkozott. Az egy éven keresztül, rendszeres, a sértettek és családtagjainak háborgatásának céljával való megjelenés lakóházaik előtt a véleménynyilvánító cselekvés céljával nem áll arányban.

[152] A másodfokú bíróság indokoltan tüntette fel, és – I. r. vádlott meglátásával szemben – helyesen értelmezte a 13/2016 (VII.18) egyéb érdekeltli határozat jelen ügyre vetíthető tartalmát, a bírói értelmezés helytálló voltát támasztja alá, hogy az egyéb érdekeltli határozatban felvázolt alaptörvény-ellenes helyzet orvoslását az ott leírt szempontok alapján a jogalkotó is olyan törvényalkotással látta kiküszöbölhetőnek (Alaptörvény hetedik módosítása, Btk. 222.§ (3) és (4) bekezdésének bevezetése, a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény megalkotása), amely szerint a véleménynyilvánítás szabadságának és a gyülekezési jog gyakorlásának többek között külső korlátja lehet mások magán- és családi életének, valamint otthonának tiszteletben tartásához való joga.

[153] A harmadfokú bíróság nem találta a büntetőjogi főkérdés szempontjából jelen ügyre alkalmazhatónak Terhelt I. r. vádlott által megjelölt bírósági döntésekből, és egyéb érdekeltli határozatokból kiemelt egyes gondolatokat sem.

[154] – A gyűlések bejelentési kötelezettségével kapcsolatban azt kell rögzíteni, hogy Terhelt I. r. vádlott és társai általi közterületet érintő demonstrációk többségében (leszámítva azt a hét esetet, amikor I. r. vádlott egyedül jelent meg az ingatlanoknál) előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, nem pedig több személy egymástól többé-kevésbé független, spontán cselekvése eredményeként, amire az elsőfokú bíróság ítéltének [208] bekezdésében helytállóan utalt. Az ilyen jellegű, közterületen tartott gyűlés pedig a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. tv. elkövetéskor hatályos 6. §-a szerint bejelentésre köteles. A bejelentési kötelezettség jelentőségével kapcsolatban az egyéb érdekeltli a 55/2001(XI.29.) és a 75/2008. (V. 29.) AB határozatában is kifejtette azt az álláspontját, hogy „a rendezvény bejelentésének elmulasztása, vagy az írásbeli bejelentésben jelzettől adott esetben jelentős mértékben eltérő megtartása távolról sem tekinthető pusztán jelentéktelen adminisztrációs mulasztásnak. A törvény által megszabott e kötelezettségektől való eltérés lehet ugyan feledékenység, hanyagság eredménye is, de lehet az első tudatos lépés is a gyülekezési jog törvényellenes gyakorlása irányában. A rendezvény bejelentésének elmulasztása megfosztja a hatóságot annak mérlegelésétől, hogy a tervezett rendezvény nem zavarja-e meg súlyosan a népképviselői szervek vagy a bíróságok működését, vagy pedig a közlekedés rendjét.”.

[155] – Nem foghatott helyt Terhelt I. r. vádlottnak azon érvelése sem, hogy a Kúriai döntések értelmében sem követ el valaki gyülekezési joggal visszaélést, ha nem jelenti be a gyűlést, hiszen ha nem nyilvános a rendezvény, tehát nincs előtte meghirdetve, hogy ehhez bárki szabadon csatlakozhat, akkor az nem számít nyilvánosnak. Kúria több, az I. r. vádlott által hivatkozott és más eseti döntésében (pl. a Kfv.IV.37.234/2023/8. számú Kúria Kgyk.IV.39.450/2022/5.) is megjelenő értelmezés szerint, ha a külső szemlélő számára nem ismerhető fel, hogy olyan nyilvános összefüggés zajlik, amelyhez szabadon, vagyis időbeli korlát nélkül csatlakozhatna, kétséges, hogy a nyilvános jelleg, mint a gyűlés fogalmának tartalmi követelménye megvalósul-e. Ez az értelmezés azonban a jelenleg hatályos új gyülekezési jogról szóló törvény (2018. évi LV. törvény) rendelkezésein alapul, amely az

elkövetéskor hatályos szabályozástól nagy mértékben eltér, többek között abban, hogy a gyűlés fogalmának elemeként meghatározza a nyilvánosságot, a szabad csatlakozás lehetőségét, valamint a bejelentési kötelezettség teljesítését is a közterületen tartandó nyilvános gyűlés esetén írja elő (2018. évi LV. törvény 2.§., 10.§). Az elkövetéskor hatályos 1989. évi III. törvénynek ezzel szemben nem volt kifejezett, gyűlés fogalmát meghatározó rendelkezése, a szabad csatlakozás kritériumát sem határozta meg fogalmi elemként, a bejelentési kötelezettséget pedig a közterületen tartandó valamennyi gyűlés szervezésére előírta (1989. évi III. tv. 6.§), így jelen ügy vonatkozásában I. r. vádlott által bemutatott kúria döntés jelentőséggel nem bír.

[156] – Nem találta megalapozottnak a harmadfokú bíróság azt a párhuzamot sem, amelyet Terheltl I. r. vádlott azok között az esetek között vont, ahol a békés és ideiglenes jellegű gyülekezéseket súlytalan indokokkal korlátozták. Jelen ügyben több személy sérelmére, egy éven keresztül megvalósított bűncselekmény tényállásszerű magatartását valósították meg a vádlottak, amely bűncselekmény elkerülése nem súlytalan, hanem kellően alapos indok a gyülekezési jog korlátozására.

[157] – Terheltl I. r. vádlott által is megjelölt – és a törvényszék által is kiemelt – EBH.2019. B.12. számú eseti döntésében rögzítette a Kúria azt, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága a büntetőjogi felelősségre vonás általános akadályának nem tekinthető, az alapjog-gyakorlásra hivatkozás önkényt nem igazolhat. A vádlott által a harmadfokú nyilvános ülésen idézett további mondat, amely szerint a büntetőjogi jogszabályoknak nem lehet olyan kiterjesztő értelmet adni, amely lerontaná vagy korlátozná az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítás szabadságát, nem a Kúria döntésből, hanem a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványából vett idézet (EBH [7] bekezdés), amely indítványt a Kúria nem találta alaposnak, így az első- és másodfokon eljáró bíróságok nem tértek el a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, ezzel kapcsolatban indokolási kötelezettségük sem keletkezett. Az adott eseti döntés alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az egyéb érdekelt elutasította a 17/2020. (VII.17.) AB határozatával, továbbá az eseti döntés elvi tartalmát időközben a 4/2022. Jogegységi határozat (Jpe.IV.60.012/2022/12.) is megerősítette. Ennek a jogegységi határozatnak jelen ügy szempontjából is fontos tartalma, hogy a Büntető Törvénykönyvben tilalmazott magatartás a véleménynyilvánítás szabadsága gyakorlásának módjára vonatkozó törvényi korlát (jogegységi határozat [79] bekezdése).

[158] Végül pedig a társadalomra veszélyességben való tévedésre hivatkozó védelmi fellebbezésekre tér ki az ítéltábla.

[159] A társadalomra veszélyességben való tévedésre hivatkozással kapcsolatban azt kell hangsúlyozni, hogy társadalomra veszélyességet nem az egyén értékítélete, hanem a jogi normához igazodóan a társadalmi közfelfogás alakítja ki. A társadalomra veszélyesség tudatát a bírói gyakorlat (Bfv.894/2021., BH 2022.256) és jogirodalmi álláspontok szerint a cselekmény jogellenességének tudata, erkölcsellenességének tudata vagy pusztán a társadalmi helytelenítés tudata adhatja. Társadalomra veszélyesség tudatánál elegendő az elkövető részéről, ha felismeri magatartásának tilalmazott voltát, azt nem kell feltétlenül tudnia, hogy a cselekmény a Büntető Törvénykönyvbe ütközik.

[160] Az, hogy a vádlottak tisztában voltak magatartásuk jogi normák által helytelenített voltával, jelzi, hogy a gyűléseket annak ellenére, hogy korábbi rendezvényeik miatt az ilyenkor követendő eljárást ismerték, nem jelentették be, a velük szemben intézkedő rendőröknek pedig a valóságtól eltérően arra hivatkoztak, hogy nem csoportos, hanem egyéni véleménynyilvánításról van szó. Megtapasztalták azt is, hogy a sértetteket zavarja a magatartásuk, illetve szembesültek azzal is, hogy magatartásuk miatt több esetben rendőri intézkedésre került sor. Végül pedig döntő érv, hogy valamennyi vádlottat hasonló jellegű

cselekmény miatt már gyanúsítottként hallgatták meg, akik háborgató magatartásukat a más ügyben, de hasonló elkövetési magatartás miatt indult büntetőeljárás után, sőt I.-IV. és VI. r. vádlott jelen ügyben történt meggyanúsítását követően, az megindult eljárások ellenére is folytatták. Egy büntetőeljárás megindítása félre nem érthető módon közvetíti azt az értékítéletet, hogy a cselekmény a társadalomra káros, amelyet a közfelfogás is elítélt. Ilyen körülmények mellett nem merülhet fel a cselekmény társadalomra való veszélyességében való tévedés lehetősége.

[161] Azzal a terhelti hivatkozással kapcsolatban, hogy magas rangú, mértékadó politikusok hívták fel őket a tüntetések folytatására, amiből alappal következett arra, hogy magatartásuk nem tilalmazott, sőt támogatott, szükséges rögzíteni, hogy valamely büntethetőséget kizáró ok – így a tévedés – hiányára vont következtetés helyessége kizárólag az irányadó tények alapulvételével vitatható. Jelen esetben pedig a harmadfokú eljárásban irányadó ítéleti tényállásból nem tűnik ki olyan tény, ami a cselekmény jogellenességét kizáró hivatalos tájékoztatásra, és így a tévedés megállapítására alapot adott volna.

[162] Az irányadónak tekintett tényállás alapján a másodfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak bűnösségére, valamint törvényesen minősítette az elkövetéskor hatályos korábbi Btk. alapulvételével [Btk. 2. § (1) bekezdés] a cselekményeket, ennek oka nem kizárólag az, hogy a választott büntetési nem, a pénzbüntetés szabályai a hatályos Btk. szerint jelentősen szigorúbbak, hanem az is, hogy jelenleg a vádlottak cselekménye is súlyosabban minősülne, a Btk. 222. § (3) bekezdés d) pontja, valamint (4) bekezdése értelmében a hivatalos személy sérelmére, hivatali tevékenységével össze nem egyeztethető helyen vagy időben történő elkövetés, illetőleg a tizennyolcadik életévét be nem töltött sértettek sérelmére megvalósított zaklatás jelenleg ugyanis két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[163] A Be. 618.§ (1) bekezdés ab) alpontja alapján a harmadfokú bíróság felülbírálja a másodfokú ítélet azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, így vizsgálta a vádlottakkal szemben kiszabott büntetést is.

[164] A Btk. 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez. A bíróság feladata az ítélkezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és személyi társadalomra veszélyességére is. A Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célok a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kiszabásakor a bíróságnak minden esetben e kettős cél szem előtt tartásával kell eljárnia.

[165] A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása körében értékelendő enyhítő és súlyosító körülményeket feltárta. A zaklatás büntettének adott minősítésen belüli enyhébb konkrét tárgyi súlyának szintén enyhítő hatást kell tulajdonítani. A tüntetések időtartamában megjelenő önkorlátozás, valamint az, hogy azok mögött nem önös érdek állt, hanem az a törekvés, hogy komoly, és széles réteget érintő társadalmi problémára hívják fel a figyelmet, enyhébb megítélésű cselekvőséget testesít meg az öncélú és súlyosabb háborgató magatartásokkal is elkövethető bűncselekmény esetén. Az időmúlás jelentőségét valamennyi vádlott esetében növeli, hogy mostanra a bűncselekmény elévülési idejét is több mint két évvel meghaladta. Ugyanakkor a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés nem csak I. r. vádlottnál, akivel szemben a korábban indult eljárás jogerősen befejeződött, hanem a többi

vádлотnál is, akikkel szemben ezek az eljárások még mindig folyamatban vannak, súlyosító körülmény, abból ugyanis, hogy az elkövető az ellene folyamatban levő büntetőeljárás hatálya alatt, erről tudva követi el a bűncselekményt – az előző eljárás eredményétől függetlenül – a személyének fokozott veszélyességére lehet következtetni (56 BK. vélemény II.2.).

[166] A joghátrány nemének megválasztása során a másodfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy valamennyi vádlott esetében szükséges büntetés kiszabása. A magatartás huzamos jellege és annak büntetőeljárás hatálya alatti elkövetése, majd újabb eljárások hatálya alatti folytatása okán a terheltekkel szemben büntetés kiszabása szükséges, a büntetési célok intézkedés alkalmazásával egyik vádlott esetében sem érhető el.

[167] A törvényszék valamennyi vádlott esetében a büntetéskiszabási körülmények súlyának megfelelő, és a terhükre rótt cselekmények tárgyi súlyához is igazodó, tettarányos, és a büntetési célokat is megfelelően szolgáló büntetést szabott ki az önálló szankcióként alkalmazott pénzbüntetéssel. A napi tételek törvényi minimumhoz közelítő száma eltúlzottnak még a jelentős időmúlás ellenére sem tekinthető, az egy napi tétel elsőfokú bíróság által meghatározott összege pedig a törvényi minimummal egyező, így e rendelkezéseket az ítéltábla nem érintette.

[168] A másodfokú ítélet egyéb, az egyszerűsített felülvizsgálat tárgykörébe tartozó kérdésekben is a jogszabályoknak megfelelően döntött, helyesbítésre csak a lefoglalt plakátokra vonatkozó rendelkezés szorult. Az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját abban a tekintetben, hogy ezeket a plakátokat a vádlottak a bűncselekmények elkövetéséhez eszközül használták, ezért a törvény kötelező rendelkezése értelmében elkobzásukat kell elrendelni a Btk. 72. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Figyelemmel arra, hogy a plakátokról fényképfelvételek is készültek, illetve a videófelvételeken is megörökítésre kerültek, egy esetleges későbbi rendkívüli perújítás keretében folyó bizonyítás sem tenné szükségessé e tárgyak megőrzését.

[169] Fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése alapján az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó kérdésben megváltoztatta, egyebekben Be. 623.§-a alapján helybenhagyta azzal, hogy pontosította Terhelt1 I. r. vádlott e-mail címét, Terhelt5 V. r. és Terhelt7 VII. r. vádlott személyazonosító igazolványának számát.

[170] A harmadfokú eljárásban a kirendelt védőik nyilvános ülésen való megjelenésének díjaként és költségeként felmerült bűnügyi költség megfizetésére [Be. 145. § (1) bekezdés a) pont, 574. § (1) bekezdés, 613. § (1) bekezdés, 617. §] az ítéltábla a vádlottakat kötelezte. Mivel az ítéletet az ügyészi fellebbezés visszavonása okán kizárólag terhelti fellebbezések támadták, amelyek eredményre nem vezettek, így nem lehetett a vádlottakat mentesíteni a bűnügyi költség megfizetése alól. Erre ugyanis a Be. 614.§-a akkor ad lehetőséget, ha az ügyész vádlott javára bejelentett, illetve a vádlott vagy a védő fellebbezése eredményes volt, vagy ha az ügyész egyéb fellebbezése nem vezetett eredményre.

[171] A harmadfokú bíróság végzése ellen a Be. 458. § (3) bekezdésre figyelemmel fellebbezésnek nincs helye.

Budapest, 2025. október 29.

dr. Szalai Géza s.k.
s.k.

dr. Szabó Ágnes Petra s.k.

dr. Bíró Emese

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 3.Bhar.106/2025/39. számú ítélete, ennek folytán a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 2023. június 5. napján kelt 10.B.XXI.1254/2019/268. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2024. november 27. napján kelt 23.Bf.10204/2023/33. számú ítélete 2025. október 29. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. október 29.

dr. Szalai Géza s.k.

a tanács elnöke